

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

1.1 Inatsisissatut siunnersuutip tunuliaqutaa

1.1.1. Inatsisissatut siunnersuut Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaannut atuuttumut naleqqiullugu ataasiakkaanik allannguuteqarpoq. Ombudsmandi pillugu inatsit 2009-mi aamma 2017-mi allanngortinneqarnikuuvoq, ukiunilu taakkunani allannguutit ilaatigut Kalaallit Nunaanni ombudsmandeqarfimmut tunngatillugu inatsisiliornep dansk it ombudsmandi pillugu inatsisaanni allannguutaajunnartunik ersersitsisarnissaanik kissaateqarnermik tunngaveqarlutik. 1993-imi ukiakkut ataatsimiinnermi Inatsisartuni siullermeerinninnermi ilaatigut oqaatigineqarpoq dansk it ombudsmandi pillugu inatsisaanni Kalaallit Nunaannut inatsimmut tunngaviusumi allannguutit pillugit Inatsisartut ingerlaavartumik malinnaatinneqartariaqartut.

1.1.2. Folketingip ombudsmandia pillugu inatsimmi § 4, imm. 2-p malitsigivaa, ombudsmandi qaammatip 70-inik ukioqalerfimmi naanerani soraarsinneqassasoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi qaammatip 65-inik ukioqalerfimmi naanerani soraarsinneqassasoq.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq pisussaaffik naapertorlugu ombudsmandip soraarsinneqarnissaanut ukiutigut killigitinneqartoq qaffanneqassasoq maannakkut ukiut 65-
iniit 70-inik ukioqalernermut.

1.1.3. Folketingip Ombudsmandia pillugu inatsimmi § 2, imm. 2 malillugu ombudsmandi inatsisilerituutut kandidatitut soraarummeeruteqarsimassaaq.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 3, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, ombudsmandi inatsisilerinermi soraarummeersimasuussasoq. Inatsileriner-
mi soraarummeersimasuunissaq taaguutaavoq nutaanngilisimasoq atorunnaarnikorlu.

Inatsisartut ombudsmandiat pillugu inatsisissatut siunnersuut nutaaq imaqarpoq ilinniakkap tungaatigut erseqqissaatitalimmik, Inatsisartut ombudsmandiat inatsisissatut siunnersuut malillugu inatsisilerituutut kandidatitut soraarummeersimasussanngorluni.

Taamatut allanngortitsinikkut inatsisartut inatsisaanni danskit ombudsmandi pillugu inatsisaanni oqaasertaliinerit taakku, Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi aamma atorneqartut, atorneqarnissaat qularnaarneqarpoq.

1.1.4. Ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi § 25, imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi Inatsisartut Allattaanerattut aningaasarsiaqartinneqassasoq.

Inatsisissatut siunnersuutikkut inatsimmi § 25, imm. 1-mi malitsitut allanngortitsisoqarpoq. Tamatumunnga pissutaavoq Inatsisartut Allattoqarfianni 1. august 2021 atuutilersumik aqqissuussaanermik allanngortitsisoqarmat, Inatsisartut Allattoqarfiat pisortaqarfilerneqarluni. Tamatumunnga atatillugu taaguut ”Allattaaneq” allanngortinneqarpoq ”Pisortaq”-mut.

1.1.5. Ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi § 25, imm. 1-imi taamatuttaaq aalajangersarneqarpoq ombudsmandi ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaallunilu soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasoq malittarisassat Naalakkersuisunut atuuttut assigalugit. Ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttummi § 25, imm. 2, ombudsmandip tamatumunnga taarsiullugu ombudsmandip akissarsiai tunngavigalugit soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinermut soraarnerussutisiaqalernissamut akileeqataassutinik akiliuteqartarnissamik toqqaasinnaanera pillugu malittarisassanik imaqarpoq. Inatsimmi atuuttuni oqaasertaliisimanerit pissutsit ombudsmandip ombudsmandiujunnaarnersiuteqarneranut soraarnerussutisiaqarneranullu tunngasut pillugit nalorngissuteqarnermik pissutissaqalersitsisarsimapput.

Inatsisissatut siunnersuummi § 25 nalorngissuteqartoqaqqunagu allatut oqaasertalerneqarlunilu erseqqissarneqarpoq. Pissutsit ombudsmandip aningaasarsiaqartinneqarneranut tunngasut inatsisissatut siunnersuummi § 25, imm. 1-mi aalajangersarneqarput, pissutsillu ombudsmandip soraarnerussutisiaqarneranut tunngasut inatsisissatut siunnersuummi § 25, imm. 2-mi aalajangersarneqarlutik. Naggataatigut pissutsit ombudsmandip ombudsmandiujunnaarnersiuteqartinneqarneranut tunngasut inatsisissatut siunnersuummi § 25, imm. 3-mi aalajangersarneqarput.

1.1.6. Tamatuma saniatigut malittarisassat tamanna pillugu atuuttut malillugit ombudsmandip sulinerminut atatillugu inissamik innersuunneqarnissamut periarfissaqarnerata inatsisikkut aalajangersarneqarnissaa pisariaqartinneqarsimavoq.

1.1.7. Naggataatigullu inatsisissatut siunnersuut imaqarpoq inatsisip kalaallisuaani oqaatsitigut erseqqissaanernik. Taamaallaat pineqarput oqaatsinik iluarsiiinerit erseqqissaanerilluunniit, inatsisip imarisaanik allanngortitsinngitsut.

1.2 Inatsisissatut siunnersuummik ataatsimoortumik saqqummiussineq

Kippakkaaraluni inatsisinik uiggiisarneq atornagu paasinartumik inatsisiliornissamik kissaateqarneq tunnga-vigalugu inatsisissatut siunnersuut Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsisartut inatsisis-saattut nutaatut ataatsimoortut saqqummiunneqarpoq.

2. Inatsisissatut siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit

2.1 Inatsisip oqaasertaasa imarisaannik allannguinerit

2.1.1. Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 3, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi inatsisilerineri soraarummeersimasuussasoq. Inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq siunissami ilinniakkap taaguutaatut inatsisilerineri kandidatitut soraarummeersimaneq atorneqalissasoq.

Taamatut allanngortitsinikkut inatsisip oqaasertaani taaguutit taagutitut Folketingip Ombudsmandia pillugu inatsimmi aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi nr. 305, 30. april 2008-meersumi kingusinnerusukkut allanguuteqartinneqartumi atorneqartunut naapertuutilersinneqarput.

2.1.2. Utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 23. november 2015-meersumi kingusinnerusukkut allanngortinneqartartumi § 1-imi aalajangersarneqarpoq, ukioq soraarnerussutisiaqalerfik, ukiut 67-iusut.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsimmi atuuttummi § 4, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi qaammatip 65-inik ukioqalerfigisami naanerani soraarsinneqassasoq. Utoqqalinersiaqalersinnaatitaanermi ukiorineqartussat maannakkut ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi utoqqalinersiaqalernissami ukiut akuersissutaasunit appasinneruvoq. Inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq ombudsmandi qaammatip 70-inik ukioqalerfimmi naanerani soraarsinneqassasoq.

2.1.3. Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 25, imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi Inatsisartut Allattaanerattut aningaasarsiaqartinneqassasoq. Inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq ombudsmandi Inatsisartut pisortaattut aningaasarsiaqartinneqassasoq, taaguut ”allattaaneq” atorneqarunnaarnikummat.

2.1.4. Ombudsmandip soraarnerussutisiaqarsinnaatitaanera pillugu malittarisassat inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 25, imm. 1-2-mi aalajangersarneqarput. § 25, imm. 1-imi, aalajangersarneqarpoq, ombudsmandi malittarisassat Naalakkersuisunut ilaasortanut atuuttut assigalugit soraarnerussutisiaqarsinnaatitaallunilu ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaasoq. § 25, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq ombudsmandimit qinnutigineqarsinnaasoq soraarnerussutisiaqalernissamut akiliutitut taarsiullugu, ombudsmandimit soraarnerussutisiaqalernissamut

aaqqissuussinermut ombudsmandip toqqagaanut, ombudsmandip aningaasarsiai tunngavigalugit Inatsisartut soraarnerussutisiaqalernissamut akiliuteqartarnissaat.

Inatsisartunut Naalakkersuisunullu il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni (Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. december 2003-meersoq kingusinnerusuk allannguutilik) § 17 naapertorlugu, aamma Naalakkersuisunut ilaasortat ullumikkut soraarnerussutisiassanik katersisinneqartarput soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut soraarnerussutisiassanut naafferaartumik akiliuteqarnikkut, inuuneq naallugu soraarnerussutisiatut imaluunniit taakku ataqatigiissillugit. Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussineq pilersinneqassaaq soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfimmi sillimmasiisarnermik ingerlatsineq pillugu inatsimmut ilaatinneqartumi, inuunermik sillimmasiisarfimmi imaluunniit soraarnerussutisiaqalernissamut sillimmasiisarfimmi, sillimmasiisarnermik ingerlatsinissamut aningaasaqarnermik nakkutilliisoqarfimmit Finanstilsynimit akuerisami, imaluunniit aningaaserivimmi, Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffilimmi aalajangersimasumiluunniit ingerlatsiveqartumi nunami maani aningaaseriveqarnermik ingerlatsinissamut Finanstilsynimit akuerisami.

Taamaalilluni ombudsmandimut soraarnerussutisiaqalernissamut pisinnaatitaaffiit allat pillugit aalajangersakkat ingerlateqqinnissaat pingaarutaaruppoq.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq aalajangersarneqassasoq ombudsmandi soraarnerussutisiaqartinneqassasoq malittarisassat Naalakkersuisunut ilaasortanut atuuttut assigalugit. Tamatuma kingunerivaa soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut ombudsmandip toqqagaanut Namminersornerullutik Oqartussanit ombudsmandip aningaasarsiaasa 10 %-iinik soraarnerussutisiaqalernissamut akileeqataassutininik namminerlu akileeqataassutininik 5%-inik ingerlaavartumik ilanngaassisoqartassasoq soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut ombudsmandip toqqa-gaanut tunniussisoqartassalluni.

Peqatigitillugu siunnersuutigineqarpoq erseqqissarneqassasoq soraarnerussutisiaqalernissamut akileeqataassutit nammineerlu akileeqataassutit, ombudsmandip akissarsiai, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat naapertorlugu inummumut tapiutaasinnaasut ilanngullugit, tunngavigalugit naatsorsorneqartassasut.

2.1.5. Ombudsmandip ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaaneranut malittarisassat Inatsisartut inatsisaani atuuttumi § 25, imm. 1-mi aalajangersarneqarput. Tassannga erserpoq, ombudsmandi ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaasoq malittarisassat Naalakkersuinut ilaasortanut atuuttut assigalugit.

Ombudsmandiujunnaarnersiuteqalernissaq pillugu aalajangersagaq tapertaqartinneqarpoq aalajangersakkamik (§ 25, imm. 4), taanna malillugu ombudsmandi siumut ilisimatitsissutaanngit-

sumik tunuartariaqassaguni akissarsiassani qaammatip tunuarfimmi naanerani qaammatini pingasuni piginnassavai, imaappoq § 1, imm. 2 naapertorlugu ombudsmandi soraarsitaappat, imaluunniit tak. § 1, imm. 1 naapertorlugu Inatsisartunut qinersisoqareerneratigut toqqagaaqqinngippat. Taamaalilluni ombudsmandi nammineerluni soraarseqqusimappat tak. § 4, imm. 1, soraarnermut atatillugu aningaasarsiaqaannarsinnaanngilaq, imaluunniit soraarsitaanermigut, nalinginnaasumik soraarsinneqarnissaminut ukiumi naammatsinnerisa kingunerisaanik, tak. § 4, imm. 2.

Ombudsmandip ombudsmandiujunnaarnersiuteqalernissaanut aqqissuussinerup siunertarivaa ombudsmanditut soraartup isertitatigut annaasaqarnissaanut soraarnermiit piffissap ikaarsaarfiusup qularnaarinniffiqeqarnissaa, ombudsmandip soraartup siusinnerusukkut inuussutissarsiutigisimasaminik ingerlaannaq aallusseqqilersinnaanera nalorninarmat.

Tamatuma kingunerisaanik, siunnersuutigineqarpoq ombudsmandip soraarsinneqarnissaa ukioritinneqartut 70-inut qaffanneqassasut, peqatigitillugu siunnersuutigineqarluni ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaaneq killiliiffiqeqassasoq, imaalillugu, ombudsmandi qaammatip 70-inik ukioqalerfimmi naanerani ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaassanngitsoq. Tamatumunnga tunngaviuvoq, ombudsmandip 70-inik ukioqalereernermi kingornatigut siusinnerusukkut inuussutissarsiutigisimasaminik aallusseqqilernissamik eqqarsarsinnaanera ilimagineqarsinnaassanngimmat.

Ombudsmandi siumut ilisimatitsissutaariinngitsumik soraassagualuarpat, ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaanerup attatiinnarneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, isiginiarneqarlutik inuussutissarsiutigisap malitsigisaanik allanngortoqarneratigut ajornartorsiutaasinaasut immikkut ittut. Taamaalilluni ombudsmandip pisortani sulisinnaanissaa, ombudsmanditut sulinermi nalaani nakkutilliisuuffiginikuusamini piviusorsiortuunavianngimmat, taamatullu inatsissatut siunnersuummi § 5, imm. 2-p kinguneranik, sulinermi nalaani namminersortutut inuussutissarsiutilinnut attaveqarsinnaanikuunani.

Tamatuma saniatigut, piffissaq ombudsmanditut atuuffigisap sivisussusiata naatsorsorneqarnerani, taamaattoqassagualuarpat ombudsmandiujunnaarnersiutit, Naalakkersuisunut malittarisassat atuuttut malinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq erseqqissarneqarlunilu. Malittarisassat atuuttut Inatsisartunut Naalakkersuisunullu il. il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il. il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 22-mi, 18. december 2003-meersumi takuneqarsinnaapput. Taamatullu siunnersuutigineqarpoq ombudsmandiujunnaarnersiutit naatsorsorneqassasut ombudsmandip aningaasarsiai, tunngavigalugit, ilanngullugu taamaattoqassappat inummut tapit, § 25, imm. 1, oqaaseqatigiit aappaat naapertorlugu tunniunneqartassasut.

Taamaalilluni ombudsmandip aningaasarsiaanut soraarnerussutisiaqarneranullu tunngatillugu allannguutit siunnersuutigineqartut nalinginnaasumik suleriaatsinik inatsisinngortitsinerupput.

2.1.6. Taamatuttaaq siunnersuutigineqarpoq ombudsmandi sulinerminut atatillugu inimik innersuunneqarsinnaanermi periarfissaqassaq, tamanna pillugu malittarisassat Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2, 12. maj 2005-meersumi kingusinnerusuk allannguutilalimmi aalajangersarneqartut malillugit. Peqqussummi kapitali 2-mi innersuussisarnermi malittarisassat pineqarput.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi maannakkut atuuttumit erserpoq, ombudsmandi atorfinitsinneqarnermi soraarnermilu angalanermut aamma nuunnermut akiliunneqarsinnaatitaasoq. Aalajangersakkami oqaatigineqanngilaq sulinermit atatillugu inimik innersuunneqarsinnaaneq. Nalornissutigineqarnissaa pinngitsoorniarlugu, qaqugukkulluunniit ombudsmanditut toq-qagaasup sulinermit atatillugu inimik innersuunneqarsinnaanissaa pisarialittut isumaqarfigineqarpoq inatsisitigut naqissusissallugu, ombudsmandip malittarisassat atuuttut naapertorlugit sulinermit atatillugu inimik innersuunneqarnissamik periarfissaqarnera.

Inatsisartut Siulittaasoqarfia pissutissaqarnikuvoq isummerfigissallugu aamma aalajangiiffigissallugu, Inatsisartut Ombudsmandianni sulisunut atugassarititaasut assigalugit ombudsmandi sulineranut atatillugu inissaanik innersuunneqarsinnaasoq. Taamaalilluni sulinermit atatillugu inimik innersuunneqarsinnaaneq pillugu aalajangersagaq nalinginnaasumik suleriaatsimik inatsisinngortitsineruvoq.

2.1.7. Naalakkersuisunut ilaasortamut pineqartumut nalunaarutinik nassiussisarneq

Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi §§-ini 10, 11 aamma 23-mi ersersinneqarpoq, aalajangersakkat taakku malillugit ombudsmandip nalunaarutai ilaatigut Naalakkersuisunut nassiunneqartassasut. Aalajangersakkat oqaasertalersorneqarneri Naalakkersuisunit imatut paasineqasapput, siusinnerusukut Naalakkersuisut ingerlatitseqqiivittut ataasiusutut isigineqartarsimammata. Naalakkersuisut suleriaatsimik paasinninnerat kingullermik sammineqarpoq ombudsmandip nalunaarutaani 2022-meersumi 3.8-mi.

Naalakkersut suleriaasiat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaata nr. 28, 13. juli 2022-mi atulersinneqarnerani aalajangersarneqarpoq, Naalakkersuisunut ilaasortat ataasiakkaat allaffissornikkut allattoqarfimmit imaluunniit pisorta qarfinnit aaqqissorneqartuni ikiorneqasasut. Tamanna allanngutaavoq siusinnerusukut nalunaarutaasimasumi 2017-meersumit, siusinnerusukut allaffissorneq ataasiusutut aaqqissuussamik ingerlatsivittut isigineqartarluni.

Tamanna tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuutikkut siunnersuutigineqarpoq, inatsisissatut siunnersuummi §§-it 10, 11 aamma 23 malillugit ombudsmandip nalunaarutai Naalakkersuisunut ilaasortamut suliassa qarfimmu akisussaasuusumut siunissami nassiunneqartarlissasut, taamaalu Naalakkersuisunut tamarmiusunut nassiunneqartarunnaarlutik.

2.2. Inatsimmi aalajangersakkanut nassuiaatinik naleqqussaaneq

Inatsimmi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit allannguutit qulaani allaaserineqartut naapertorlugit erseqqissarneqarput.

Tamatuma saniatigut inatsimmi § 7, imm. 3-mut ombudsmandip sulineranarut tunngasumut nassuiaatit naleqqussarneqarput, tassami ombudsmandi 2017-imi aalajangersimammat, Greenland Business A/S-iusimasoq (maannakkut Nalik Ventures) ombudsmandip suliaanut ilaatinneqassasoq, suliffeqarfiup sulianik suliarinnittarnermi inatsimmi aamma pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi ilaatinneqarnerata annertoqataanik.

Taamatuttaaq inatsisissatut siunnersuutikkut inatsimmi § 10-mut ilassutitut nassuiaatinik ilanngussisoqarpoq. Aalajangersakkamut nassuiaatini suliaasaqarfimmi ombudsmandip nalinginnaasumik suleriaasii ersersinneqarput.

Kiisalu siunnersuummi aalajangersakkanut allanut ataasiakkaanut nassuiaatit naleqqussarneqarput.

2.3 Atuuttussanngortitsineq

Inatsisissatut siunnersuut 1. juli 2026-mi atuutilertussatut siunnersuutigineqarpoq.

3. Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuutip pisortanut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

4. Inuussutissarsiornermut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuutip inuussutissarsiornermut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuiaqatigiillu peqqissusiannut kingunerisassai

Siunnersuutip avatangiisinut, pinngortitamut inuiaqatigiillu peqqissusiannut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

6. Innuttaasunut kingunerisassai

Siunnersuutip innuttaasunut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

7. Kingunerisassai pingaarutillit allat

Siunnersuutip pingaarutillinnik allanik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

8. Oqartusaaq suliniaqatigiiffinnillu tusarniaaneq

Inatsisissatut siunnersuut piffissami [ulloq]-miit [ulloq]-mut tulluuttunut tusarniaatigineqarpoq:

- Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia
- Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Nunanut Allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik

- Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinnermut Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfik
- Ineqarnermut Attaveqaasersuutitut, Isorliunerusunullu Naalakkersuisoqarfik
- Ilinniartitaanermit, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik
- Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunami Namminermi Pissutsinullu Naalakkersuisoqarfik
- Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik
- Peqqissutsimut Inunnullu Innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfik
- Ineqarnermut, Attaveqaasersuutitut Isorliunerusunullu Naalakkersuisoqarfik
- Avannaata Kommunia
- Kommune Kujalleq
- Kommune Qeqertalik
- Kommuneqarfik Sermersooq
- Qeqqata Kommunia
- Ini A/S
- Nalik Ventures A/S
- Nunatsinni Advokatit
- Transparency International Greenland

Siunnersuut piffissami tassani taamatuttaaq Inatsisartut nittartagaatigut tamanut ammasumik tusarniaatigineqarsimavoq.

Tusarniaanermi akissutit tusarniaanermi akissutit pillugit allakkiami nassuiaatigineqarput. Ilanngussaq 1 innersuussutigineqarpoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

Kapitali 1-imut - Inatsisartunut attaveqarneq

§ 1-imut

Imm. 1-imut

Ombudsmandip toqqagaaffia piffissamik Inatsisartut qinigaaffiannik malinninnera pillugu aalajangersagaq allanngortinneqarani ingerlaannarpoq. Kalaallit Nunaanni ombudsmandeqarnermik aqqissuussinermi pingaarutilimmik pissusiuvoq qaqugukkulluunniit Inatsisartunit issiasunit ombudsmandimik toqqaasarneq. Ombudsmandip sunniuteqarsinnaaneranut pingaaruteqarlunnaarpoq ombudsmandip Inatsisartunit naalakkersuinikkut piginnaatinneqarnera.

Imm. 2-mut

Ombudsmandip Inatsisartunit tatigineqarunnaaruni Inatsisartunit soraarsinneqartarnissaa pillugu aalajangersagaq allanngortinneqarani ingerlaannassaaq.

Aalajangersagaq qulangersimaneqannginneq, aqutsineq aamma nakkutiginninneq pillugit inatsimmi aalajangersakkat allat eqqarsaatigalugit isigineqassaaq. Ilaatigut pineqarput ombudsmandimik qinersineq (§ 1, imm. 1), qulangersimaneqannginneq (§ 6, imm. 1), ombudsmandip missingersuutai aamma sulisui (§ 26), arlaannaannulluunniit illersuisuunnginnermik aalajangersagaq (§ 5, imm. 2). Tamakkua saniatigut Inatsisartunut nalunaaruteqartartussaataaneq pillugu aalajangersakkamik inatsit imaqarpoq (§ 10).

Ataatsimut isigalugu aalajangersakkat pineqartut qitiusumik apeqqummut ombudsmandeqarfiup kiffaanngissuseqarneranut, aqunneranut aamma ivertitsisup – tassa Inatsisartut nakkutiginninneranut naleqqussaasuullutik.

Ombudsmandimik qinersinermi soraarsitsinermilu periaaseq pillugu aalajangersakkat siunnersuummi sukumiinerusumik ilaatinneqanngillat, aalajangersakkammi taamaattut Inatsisartut suleriaasiatigut aalajangersaavigineqartarmata.

§ 2-mut

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat, imaanngitsoq Inatsisartut Siulittaasoqarfiat, tassavoq kina ombudsmanditut suliamik suliaqarallarnissaanik aalajangiisussaq, Inatsisartut katersuunnissaasa ombudsmandimillu nutaamik qinersinissaasa tungaanut.

Tamanna Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata ombudsmandip sulineranut ataatsimiititaliatut oqartussaataitasutut qinerneqarneranik Inatsisartut aalajangiinerata 26. oktober 1995-i-meersup nassataraa.

§ 3-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkakut tassuuna ombudsmandi Inatsisartunut, Naalakkersuisunut taamatullu kommunalbestyrelsinut qinigaanissamut mattunneqanngitsoq, kisiannili ombudsmandi qinigaaguni ombudsmanditut sulinerminik ingerlatseqqissinnaanngitsoq, aalajangersarneqarpoq.

Ombudsmandi piffissap qinigaaffiup ingerlanerani suliassanut taamaattunut qinigaaguni tunu-artariaqarpoq. Aalajangersakkami kommunalbestyrelsit nunaqarfinnilu aqutsisut pineqarput.

Ombudsmandip Inatsisartunit qulangersimaneqannginnera qularnaarniarlugu Inatsisartunut ilaasortap ombudsmandip suliassaanik suliaqarsinnaannginneranik aalajangersagaq pisariaqartutut isigineqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq ombudsmandi inatsisilerituutut kandidatitut soraarummeernermi angusisimasuussasoq. Ilinniakkatigut piumasaqaatigineqartumit ombudsmanditut atorfiup inatsisilerinermut tunngasuunera erseqqissarneqarpoq. Tamatumunnga atatillugu inatsimmi § 19 takoqquneqarpoq, tassani takuneqarsinnaammat ombudsmandip naliliinissaminut tunngavigisassai siullertut tassaammata inatsisiliornerit atuuttut.

§ 4-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq taanna ombudsmandip atorfimmit soraarnissamik nammineq kissaateqarneranut tunngavoq. Aalajangersakkakut ombudsmandip qaammatinik arfinilinnik piffissaqartitsiluni qaammatip naanerani soraarsinneqarnissani piumasaqaatigisinnaagaa aalajangersarneqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap nassataraa Inatsisartut katersuunneranni, piffissami ombudsmandip qinnuteqareermigut imaluunniit utoqqalinini pissutigalugu soraarnissaata siornaniittumi qaninnerpaami, Inatsisartut ombudsmandimik nutaamik qinersissasut. Maannamut atuuttoq pinngitsoorani ombudsmandip 65-inik ukioqalernermi pinngitsoorani soraarninngornissaanik aalajangersakkap maannamut atuuttup 70-nik killeqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu nassataraa ombudsmandi qaammatip 70-iliinerata naanerani tunuassasoq, taamatullu inuk 70-ilee-reersimasoq ombudsmanditut toqqarneqarsinnaannginnera.

§ 5-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkamit erserpoq ombudsmandimut taartaasartoo Inatsisartunut qinersereernikkunnaanngitsoq, aammali atorfiup inuttaarunnerani, qinerneqartassasoq. Ombudsmandimut taartaartumik atorfiup inuttaarunnerani qinersineq Inatsisartut nalinginnaasumik katersuunnerannut tulluuttumut siullermut utaqqimaarunneqarsinnaasussaavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkamut tunuliaqutaasoq pisortat ingerlatsineranni inatsiseqartitsineq naapertorlugu suliami peqataasinnaassuseqarneq pillugu nalinginnaasumik tunngavissaqarnerup manna kinguneraa, tassalu inuk suliap suliarineqarnerani peqataasinnaanngitsoq suliap suliarinerani suugaluartuniluunniit peqataassanngitsoq. Tamatuma kingornatigut suliap suliarineqarnerani peqataasinnaassuseqanngitsumut suliaassup, pisumi matumani Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata, isummerfigisassarilissavaa suliaq qanoq iliorluni suliarineqassanersoq.

Ombudsmandip suliami peqataasinnaassuseqannginnerminik nalunaaruteqarnerata kingunerisaanik, ombudsmandip sulisui suliamik pineqartumik sutigulluunniit suliaqarnissaminnut peqataasussaajunnaassapput. Taamaattorli ombudsmandi taassumaluunniit sulisui suliami sulisutigininnermik sullissinerinnaviusunik suliaqarsinnaapput, soorlu allagaatinik nutserinermik, suliami allagaatinik aalajangersimasunik assigisaannillu pissarsiniarnernik.

Aammattaaq aalajangersakkap periaaseq maannamut atorneqartoq imaattoq ombudsmandip aamma Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata isumaqatigiissutigisimasaat inatsisikkut aalajangersaavigaa, tassalu suliaassat ombudsmandip suliami peqataasinnaassuseqannginnerminik nalunaaruteqarfigisai Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut nassiuunneqartassasut.

Imm. 3-mut

Ombudsmandip saniatigut atorfeqarnermik akuersinermik nalunaaruteqarnissamut pisinnaattaneq Inatsisinut Ataatsimiititaliamut, Inatsisartuni ataatsimiititaliamut ombudsmandip sulineera pillugu apeqqutiniq ilaatigut suliarinnittartuusumut, tunngatinneqaannassasoq siunnersuutigineqarpoq. Aalajangersakkakkut tassuuna peqatigiiffimmi suliaqarnissaq pillugu ombudsmandi Inatsisinut Ataatsimiititaliap akuersissutaanik pissarsisassasoq allanngortinnagu aalajangersarneqarpoq.

Aalajangersagaq taanna ombudsmandip arlaannaannulluunniit attuumassuteqartuunnginnissaa-nik piumasaqaateqarnermut ataneqartillugu isiginiarneqassaaq.

§ 6-imut

Imm. 1-imut

Ombudsmandip Inatsisartunit qulangersimaneqannginnerata pingaartumik kinguneraa Inatsisartut ombudsmandi suliamik aalajangersimasumik suliaqaqqullugu peqqusinnaanngimmasuk, ombudsmandi suliamik suliarinninnissaanik inertersinnaanngimmassuk imaluunniit ombudsmandi peqqusinnaanngimmassuk suliamik suliaqarneq aalajangersimasumik inernilerneqassasoq.

Qulangersimaneqannginneq ulluinnarni sulinermi Inatsisartut taakkualu ataatsimiititaliaasa ombudsmandip oqaaseqaataanik isummerfiginnittannginnerisigut imaluunniit isornartorsiuisannginnerisigut erseqqissarneqarsimavoq.

Inatsisartut ombudsmandeqarfikkoortumik ingerlatsinermik nakkutiginninnerata saniatigut, nakkutiginninneq pisarpoq Inatsisartut ataatsimiititaliaasigut Naalakkersuisunut ilaasortanik siunersiuisarnikkut taamatullu aamma Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 18. november 2010-meersoq Inatsisartullu Suleriaasiat malillugit suliaassanik ataatsimiititaliat allatigut suliarinninnerisigut. Inatsisartut misissuisussatut isumalioqatigiissitaliornissamut inatsisiliortoqarnissaanik aalajangissagaluarpata, Inatsisartut nakkutilliinerat taakku aqqutigalugit taamatuttaaq ingerlanneqarsinnaassaaq.

Apeqqutit qulalersitsisinnaasut annikillisarniarlugit, qanoq Inatsisartut taakkualuunniit ataatsimiititaliaat suliamut isummersimappata imaalillugu, ombudsmandi suliamik suliaqarsinnaajunnaarsillugu imaluunniit suliamik ingerlatamik nangitsisinnaajunnaarsillugu, Inatsisinut Ataatsimiititaliap aamma ombudsmandip maj 1998-imi suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummi isumaqatigiissutigivaat, ilaatigut ombudsmandip apeqquteqaatini Inatsisinut Ataatsimiititaliamut nassiuttassagaa assilinerata ataatsimiititaliamut pineqartumut nassiullugu, Inatsisinullu Ataatsimiititaliamit Inatsisartut ataatsimiititaliaasa sinnerinut ombudsmandimut nalunaarutigi-neqartassasut ataatsimiititaliap suliamik suliarineqarnerata inernerata pillugu. Inatsisinut Ataatsimiititaliap aamma ombudsmandip akornanni isumaqatigiissusiaq ombudsmandip nalunaarutaani 1998-mi naqinneqarpoq, takuuk kalaallisuaani qupperneq 11 quppernerillu tuliuttut aamma qallunaatuani qupperneq 11 quppernerullu tullia.

Ombudsmandeqarfiup siunertaa naalakkersuinikkullu arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnera erseqqissarniarlugi naatsorsuutigineqarpoq ombudsmandip nammineerluni suliani ataasiakkaani naliliisarnissaa, Inatsisartut suliami imatut isummersimanersut, ombudsmandi suliami qanoq iliuuseqaqqissinnaajunnaarsillugu.

Imm. 2-mut

Ombudsmandip ingerlatsineranut nalinginnaasumik aalajangersakkanik aalajangersaanissamut Inatsisartut kingusinnerusukkut kissaateqalissagaluarpata suliassap eqaatsumik ingerlanneqarsinnaanissaa aalajangersakkakut qularnaarneqarpoq.

Kapitali 2-mut - Ombudsmandip piginnaatitaanera

§ 7-mut

Imm. 1-mut

Imm. 1-imi oqaaseqatigiinnut siullernut

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq ombudsmandi oqartussaasunut sorlernut tunngasuni piginnaatitaasoq. Aalajangersakkamit erserpoq ombudsmandip sulinerani malittarisassaq pingaarneq tassaasoq pisortat ingerlatsinerat. Taamaalilluni ombudsmandip Inatsisartunut taak-kualu ataatsimiititaliaannut tunngasuni piginnaatitaannginnera ataannarpoq.

Ombudsmandip Inatsisartunit qulangersimaneqannginnini pissutigalugu Inatsisartut sulinerat isummerfigisinnaanngilaa, taamaattumillu Inatsisartut ataatsimiititaliaat avatartut imaluunniit ataatsimiititaliarigallagaat ombudsmandip sulinerata avataaniipput. Inatsisartuni allaffissor-nikkut aqutsineq tamatuma pissuseqataanik ombudsmandip sulinerata avataaniippoq.

Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni ingerlatsinera Inatsisartut ombudsmandiata piginnaatitaane-ranut ilaannngilaq, Folketingilli ombudsmandiata piginnaatitaanerani pineqartunut ilaalluni.

Imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaannut

Aalajangersakkakut oqaatigineqarpoq pissutsinik kiffaanngissusiiagaasut paaqqinniffinni/su-liffeqarfinni il.il. namminersortuni atugaannik misissuineq ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartoq. Taamaaliornikkut ombudsmandip Naalagaaffiit Peqatigiit naalli-utsitsisarneq allatullu peqqarniingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasu-mik pinnittarneq imaluunniit pillaaarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut om-budsmandi nammineq piumassuseq tunngavigalugu, ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalu-gu suliassaminik aamma paaqqinniffinni/suliffeqarfinni namminersortuni naammassinnissin-naanera qulakkeerneqarpoq.

Misissuinerit kiffaanngissusiiagaasut naalliutitsinermut allatullu peqqarniingartumik, inuppa-laanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarnermut imaluunniit pillaaarnermut il-lersorneqarnerat pisariaqarpat, nukittorsarniarlugu ingerlanneqassapput.

Kiffaangissusii aanermik oqarnermi inummik pisortat namminersortulluunniit tigumminniffi-utaanni kiffaangissusiiagaasut sukkulluunniit qimassinnaanngisaani tigummininneq sunaluunniit eqqarsaatigineqarpoq, tak. isumaqatigiisummut ilassummi artikel 4. Kiffaangissusii-aasoqarnissaanik aalajangiineq pisortami oqartussaasumi pisimassaaq, pisortani oqartussaasu-mit kaammattuutigineqarsimassalluni pisortaniluunniit oqartussaasumit akuerineqarsimassal-luni akuersarneqarsimassalluniluunniit.

Ombudsmandip naalliutitsisarnermik il.il. akiuiniarluni isumaqatigiisummut ilassut tunngavi-galugu misissuineramik ingerlatsinerani kiffaangissusiiagaasut paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni qanoq pineqarnerannik misissuineq pineqartunut aamma ilaalissaaq, ma-tumani tigumminniffiusartunut tamanut taakkualu atortulersuutaannut atortorissaarutaannullu isersinnaatitaaneq kiisalu sorlernik misissuinissamut inunnillu oqaloqateqarnissamut kiffaan-ngissuseqarneq ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Ombudsmandi tamatumunnga atatillugu tigum-minniffiit inuillu kiffaangissusiiagaasut pillugit paasissutissanik pissarsisinnaatitaassaaq, ma-tumani kiffaangissusiiagaasut qassiunerat, qanoq pineqarnerat pissutsillu atugaat ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Ombudsmandi kiffaangissusiiagaasunik inunnillu allanik kikkunnilluunniit paasissutissanik suliamut attuumassuteqartunik tunisisinnaasutut isigisaminik misissuinermi nakkutigineqarani ilisimannittoqaranilu oqaloqateqarsinnaatitaavoq.

Imm. 1-imi oqaaseqatigiit pingajuinut

Aalajangersakkakut oqaatigineqarpoq pissutsit meeqqanik paaqqinniffinni il.il. namminersor-tuni meeqqat eqqarsaatigalugit suliassanik toqqaannaq isumagisaqartuni atugaat ombuds-mandip sulineranut pineqartunut pisinnaatitaanerani pineqartunut aamma ilaatinneqartut.

Aalajangersakkap nassataraa “paaqqinniffiit/suliffeqarfiit il.il. namminersortut” ombuds-mandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqarmata. Tassani ersersinneqarpoq ombudsmandip inuit ataasiakkaat, matumani ilaqutariit meerartallit nalinginnaasut ilanngullu-git eqqarsaatigalugit, piginnaatitaannginnera.

Paaqqinniffiit/suliffeqarfiit inatsisilerinikkulluunniit nammineertutut isigineqarsinnaasut allat pineqar-tillugit tunngaviusumik apeqqutaanngilaq paaqqinniffik/suliffeqarfik qanoq aaqjissuussaasi-manersoq, assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffittut aningaasaateqarfit-tulluunniit.

Tunngaviusorli unaavoq “meeqqat eqqarsaatigalugit suliassanik toqqaannaq” isumaginninne-rup pineqarnera. Tassuuna erseqqissarneqarpoq paaqqinniffik/suliffeqarfik il.il. pineqartoq ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaassaguni meeqqanut ulluinnarni attuumas-suteqangaatsiassasoq.

Paaqqinniffik/suliffeqarfik il.il. namminersortoq oqaatigineqartut tungavigalugit ombuds-mandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaaguni tamarmiulluni ilaanera atuuppoq, pissutsinut

meeqqat atugaannut attuumassuteqartutut oqaatigineqarsinnaasuni. Soorlu atuarfiit namminer-sortut eqqarsaatigalugit ombudsmandi meeqqat qanoq pineqarnerannik atuarfiullu sulisoqar-nikkut aningaasaqarnikkullu iliuusaanik pissutsinut meeqqat atugaannut annertumik sunniute-qartunik misissuisinnaatitaassasoq piumasaqaataavoq.

Ombudsmandili soorlu apeqqutit sulisoqarnermut tunngasut meeqqanik pinninnermut attuu-massuteqanngitsut eqqarsaatigalugit piginnaatitaanaviannngilaq.

Ombudsmandip piginnaatitaanerani nalornisoorutit pillugit apeqqutit ombudsmandimit, ullu-innarni sulinermi ilaatillugu aalajangiiffigineqarsinnaasutut pissaaq, ataatsimut naliliineq aal-laavigalugu.

Imm. 2-mut

Aallaavik una aalajangersakkakut tassuuna erseqqissarneqartoq tassaavoq ombudsmandip a-taatsimiititalianut aalajangiisartunullu il.il., inuinnaat akornanni saqitsaassutininik aaqqiisartunut tunngasumik, piginnaatitaanermini maannamut killiliussimasaa inatsisikkut aalajangersarne-qartoq.

Ombudsmandip piginnaatitaanerata, ombudsmandip piginnaatitaaffiginngisaanik aalajanger-sakkami taaguinikkut killiliivigineqarneranik, imaqarpoq, taamaalilluni ombudsmandi pisortat aalajangiisartuisa toqqissisimanartunik periaaseqarlutik aalajangiisartut, tassa assersuutigalugu eqqartuussivinnut assingusut eqqartuussisunillu ilaasortaaffigineqarajuttartut eqqarsaatigalugit piginnaatitaassanani.

Taamaalilluni ombudsmandi, soorlu tamanna ombudsmandip nalunaarutaanit oqaaseqaataanil-lu ersertartoq, maannamut piginnaatitaanerminik killiliisimavoq oqartussaaffiup pineqartup su-liaanik, katitigaanerani aaqquissuusaanikkullu inissisimanerani pisuni pineqartuni naliliineq tunngavigalugu.

Taamaalilluni ombudsmandi oqartussaaffiit makku pillugit naammagittaalliuutinik suliarinnin-nermut piginnaatitaasutut imminut isigaaq:

- oqartussaaffiit aqutsinermi allaffissornermik suliaqartartut, ingerlatsinermi oqartussaasut su-liaannut assingusunik suliaqartartut, assersuutigalugu akuersissutininik, tapiissutininik imaluun-niit taarsigassarsinissamik qinnuteqaatinik suliaqartartut, assersuutigalugu Inuussutissarsiu-titigut Tapersiisarnermut Ataatsimiititaliaq (kinguliiniittut takukkit),
- oqartussaaffiit pisortani oqartussaasut aalajangiinerinik naammagittaalliuuteqartarfittut i-ngerlasut, assersuutigalugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik aamma Ineqar-neq pillugu Maalaaruteqartarfik,
- oqartussaaffiit illua'tungeriit akornanni ajornartorsiutinik inuit ataasiakkaat pillugit inatsise-qartitsinermit tunngasunik aaqqiiniartarnermik suliaqartut, oqartussaaffik nakkutilliinnermut

misissuinemullu pisortat pillugit inatsiseqartitsinermik tunngaveqartumik piginnaatinneqarsimappat,

- oqartussaaffiit inatsisinut naapertuutsitsinermik nakkutilliisutut suliaqartut, assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni Kommunit Nakkutilliisoqarfik, aamma kinguliiniittut takukkit,
- Ombudsmandip 1995-imi ukiumoortumik nalunaarutaani oqaatigineqarpoq, ataatsimoorluni oqartussaaffiit Inatsisartuni ilaasortat inatsit allaluunniit tunngavigalugit ilaannakortunik tamakkiisunilluunniit ilaasortaaffigisaat, immikkut qularfiusut.

Inuussutissarsiutitigut Tapersiisarnermut Ataatsimiititaliamut tunngasumik 1995-imi taamatut qulartoqarsimavoq, ombudsmandilu piginnaatitaanerninik killiliinermi eqikkaasimavoq ataatsimiititaliaq sulianik ingerlatsinermut oqartussaasut suliassaasa nalinginnaasut assinginiq suliaqartartilluni, soorlu ilaatigut qinnuteqaatinik ataasiakkaanik aalajangiiviginnittarnermik, taamaattumillu Naalakkersuisut suliassaqarfianni, Inatsisartullu sulinerata nalinginnaasup avataani, suliaqarluni, ombudsmandip piginnaatitaaneranut ilaasoq.

Oqaaseqaammi 1998-imeersumi ombudsmandip ukiumut 1998-imut nalunaarutaani eqqartorneqartumi ombudsmandi isummernerit taakkununga assingusut tunngavigalugit Kalaallit Nunaanni Kommunit Nakkutilliisoqarfiannut tunngasumik piginnaatitaasutut imminut isigivoq, tassami ombudsmandip aamma pingaartissimmamagu siulersorneqarnermik 1994-imi iluarsaaqqinnermi Inatsisartut nakkutilliisoqarfimmi sinniisuutitaasa amerlassutsimikkut ikilisinneqarsimanerat, ilaasortanit amerlanerussuteqartunit pingasunit ilaasortanut ikinnerussuteqartunit marlunnut, ombudsmandeqarfiimmut pilersinneqassamaartumut tunngasumik piginnaatitaanerup killiliiviginissaa innersuussutigerpiarlugu.

Piginnaatitaanerup killissalersugaanera pillugu apeqqut naalagaaffimmi oqartussaasut eqqarsaatigalugit aamma pisimavoq:

Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut, naalagaaffimmi oqartussaasuusut, Justitsministerip toqqagaannaanik ilaasortaartut eqqarsaatigalugit Ombudsmandi 1998-imi piginnaatitaanngitsutut imminut nalilersimavoq.

Ombudsmandi tamatuma kingornatigut, tassalu 24. marts 2009-mi, Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut, Naalakkersuisut tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 17-imi, 19. november 2007-imeersumi § 41 tunngavigalugu pilersissimasaat eqqarsaatigalugit piginnaatitaasutut imminut isigilersimavoq. Ombudsmandip aalajangiinera taanna Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut nutaat suleriaasiat aaqquissuusaanikkullu inissisimanerat pillugit paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit pisimavoq, imaammammi Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut taakku naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartuinut tamakkiisumik assersuunneqarsinnaanngitsut, Aalajangiisartullu taakku ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi aaqqiagiinngissutinik aalajangiiviginnittartutut

ombudsmandip sulinerani ilaatinneqartariaqanngitsutut isigineqarnissaannut erseqqissumik tunngavissaqanngimmat.

Inuit normuisa atorneqarnerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat (siusinnerusukkut Namminersornerullutik Oqartussat) kommunillu sulianik suliarinninneri pillugit naammagittaalliuutit suliarinissaannut ombudsmandi 2000-imi piginnaatitaasutut imminut isigisimavoq.

Ombudsmandip Kalaallit Nunaanni Politimesteri 2001-imi nalunaarfigisimavaa, nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuutsit pillugit Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuaq Politimesterip aalajangersimasumik siulittaasuuffigisaa eqqarsaatigalugu ombudsmandi piginnaatitaasutut imminut isigisoq, tassami Politimesteri tassani Namminersorlutik Oqartussat (siusinnerusukkut Namminersornerullutik Oqartussat) sinnerlugit aqutsinikkut suliassamik isumaginnittuummat.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq taanna ombudsmandip ingerlatseqatigiiffinnut aamma suliffeqarfinnut il.il., inatsisikkut imaluunniit aqutsinermi allaffissornikkut aalajangiinikkut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aamma paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi malittarisassanut imaluunniit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngavinnut inatsisikkut aalajangersagaanngitsunut ilanngunneqartunut, naleqqiussilluni pisinnaatitaanerani killissalersuineri tunngavissaanerutigit ajornartorsiutinit arlalinnit pilersinneqarsimavoq.

Aalajangersakkakut tamatumunnga peqatigitillugu tunngaviusumik ajornartorsiutaasumik aaqqiiniarnermik siunertaqarpoq, tassalu Naalakkersuisut ombudsmandip suliassaani ilaatinneqarlualutik, soorlu suliaq ombudsmandip isummersorfia Naalakkersuisut terlinganit aalajangiinermikkut misissuineq unitsissammassuk. Iliuuseqarniarnerit ombudsmandip piginnaatitaanerata annertussusia pillugu aalajangernernut tunngassuteqartut Inatsisartunit aallaaveqartariaqarput, Naalakkersuisunit aallaaveqaratik.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aamma paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 1, imm. 2 Naalakkersuisut ingerlatsinermut inatsisit ingerlatseqatigiiffinnut, peqatigiiffinnut il.il. erseqqinnerusumik taaneqartunut, pisortat ingerlatsinerannut ilaasutut naatsorsuunneqarsinnaanngitsunut, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit atuutsinneqarnissaat pillugu malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaanissaannut piginnaatitsissummik imaqarput.

Piumasaqaatit suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi taamatullu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi taaneqartut ingerlatseqatigiiffiup, suliffeqarfiup, peqatigiiffiup il.il., suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip aamma paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip malittarisassartaannut ilanngunneqarnissaannut inatsisini eqqartorneqartuni taakkunani marlunni taaneqartut tassaapput, oqartussaaffiup sulinerani aningaasartuutit Namminersorlutik

Oqartussanit imaluunniit kommunimit annertunerusutigit matussuserneqarsimassasut imaluunniit oqartussaaffiup inatsisikkut imaluunniit inatsit naapertorlugu Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit imaluunniit kommuni sinnerlugu aalajangiinissaminut piginnaatitaaffilerneqarsimaneratut annertutigisumik tamanna atuutissasoq.

Naalakkersuisut piginnaatitsissut taanna maannamut A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mut atorsimavaat, tamannalu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaatigit nr. 37-kkut 19. december 1996-meersukkut pivoq, kingornalu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaannik nr. 78, 30. december 2021-meersumik taarserneqartumik.

Nalunaarut 1996-meersoq, ombudsmandip 1997-imi ukiumoortumik nalunaarutaanit ersertut, ombudsmandip ingerlatseqatigiiffinnut suliaassanik, suliaassat pisortat oqartussaasut ingerlatsinerannut inatsiseqartitsinermut taamatullu inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsinermut tunngasut pissuseqataannik, isumaginnittunut tunngasumik pisinnaatitaanerata annertussusia pillugu qularutigininnernut nalornissuteqarnernullu pissutaasarsimavoq, taamatuttaarlu soorlu ingerlatseqatigiiffimmik pilersitsineq pillugu inatsimmit erseqqisumik ersinngitsoq, ingerlatseqatigiiffik suliaasaqarfinni suni Namminersornerullutik Oqartussat (massakkut Namminersorlutik Oqartussat) sinnerlugit imaluunniit kommunit sinnerlugit aalajangiinissaminut piginnaatinneqarnersoq.

Ombudsmandi ingerlatseqatigiiffimmik tassungalu oqartussaataitaalluni pisortaqaqarimmik oqaloqatiginneerata kingornatigit ingerlatseqatigiiffiup suliaassanik aalajangersimasumik naliliineq tunngavigalugu piginnaatitaanini pisariaqartutigit killilerpaa, tamannalu ombudsmandip nalunaarummi amigaatinik Inatsisartunut Naalakkersuisunullu 1997-imi decembarip qaammataani nalunaarutigininneranik nassataqarsimavoq.

Inatsisissatut siunnersuutip kingunerissavaa ombudsmandi pisuni ataasiakkaani tamani, oqartussaaffik allaffissornikkut aalajangerneq malillugu ingerlatsinermi inatsiseqartitsinermut ilanngunneqaraangat, pisariaqartitsinertut annertutigisumik pisinnaatitaanerninik oqartussaaffimmut naleqqiussilluni killiliisariaqassasoq. Naatsorsuutigineqarpoq oqartussaaffik pineqartoq suleqatigalugu taamatut killissaliisoqartarumaartoq.

Inatsisartut tipsernermit lottornermillu iluanaarutinit agguaassisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 13-imi, 11. november 2000-meersumi taamani atuuttumi (massakkut aningaasanoorutit ilaannit iluanaarutinit agguaassisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 10-mi, 22. november 2011-meersumi § 7) § 2-kkut aalajangersarsimavaat aningaasat taakku Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata aamma Elite Sport Greenlandip agguaatissagaat. Aalajangersagaq taanna piareersarlugu sulianit erserpoq taanna Naalakkersuisut suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tunngavigalugu suliniaqatigiiffinnut taakkununga marlunnut atuuttussanngortissinnaagaat. Tamanna suli atuutilersinneqarsimanngilaq, suliniaqatigiiffiillu taakku mar-

luk eqqarsaatigalugit piginnaatitaasinnaanini pillugu apeqqummut ombudsmandi sulí saqqummiussiffigineqarsimanngilaq.

Ombudsmandi 17. februar 2017-imi aalajangerpoq Greenland Business A/S-iusimasoq maannakkut Nalik Ventures ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqalissasoq, ingerlatseqatigiiffiup sulíassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi nunani inuussutissarsiornermut tunngatillugu inuussutissarsiornermik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 20-mi, 3. december 2012-meersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasumi § 10, imm. 2 tunngavigalugu pineqartunut ilaatinneqarnerata annertoqataanik. Aalajangerneq taanna Ombudsmandip nittartagaatigut 24. februar 2017-imi tamanut saqqummiunneqarpoq, Ombudsmandillu 2017-imi ukiumoortumik nalunaarutaani immikkoortumi 1.3-mi suku-miinerusumik eqqartorneqarluni.

Inatsisartut ilinniagaqarnersiutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12-imi, 22. november 2011-meersumi aammattaaq tunngavissaliisimapput, Naalakkersuisut ilinniagaqarnersiutit pillugit malittarisassanik aqutsinermik suliffeqarfimmut namminersortumut isumagisassanngortitsisinnaanissaannut.

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini erserpoq, taamatut isumagisassanngortitsinermi suliffeqarfik namminersortoq taanna sulíassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi pineqartunut ilaatinneqassasoq.

Ombudsmandi suliffeqarfik namminersortoq taamaattoq eqqarsaatigalugu pisinnaatitaanini pillugu apeqqummik aamma saqqummiussivigineqarsimanngilaq.

Oqartussaaffimmut ingerlatsinermi inatsiseqartitsinerup malittarisassartaanut ilanngunneqartumut tunngasumik ombudsmandip pisinnaatitaanerani killissaliineq ombudsmandip aalajangiisartunut, ataatsimiititalianut, il.il., tunngasumik pisinnaatitaanerminik killiliineranit pingaarnerusutigut allaassuteqarnissaa ilimagineqanngilaq. Tamatumani siunnersuummi § 7, imm. 2 takuuk.

Tamanna ilaatigut ima nassataqarpoq, ombudsmandi, oqartussaaffiup pineqartup allaffissornikkut ingerlataanik, aaqqissuussaanikkut inissisimaffianik, oqartussaaffiup oqartussaasutut qullinnerusutut naammagittaalliorfusinnaanermini periaasianik il. il., pisuni ataasiakkaani naliliisarumaartoq, oqartussaaffiup ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilanngunneqarnissaa pillugu aalajangiinissaq siunertaralugu.

§ 8-mut

Aalajangersagaq taanna naalagaaffiup ingerlanneqarneranut inatsiseqartitsinermi tunngaviusumut, tassalu najukkani namminersorluni aqutsinerup, ataqqineqarnissaanik tunngaveqarnermut ersiutaavoq.

Aalajangersagaq ima kinguneqarpoq, ombudsmandip kommunimi missingersuusiornissamut pissaaneqarneq ataqqissagaa, kommunalbestyrelsilu inatsisit atuuttut killissarititaasa iluanni isumalluutininik agguataarinnessinnaatitaasoq.

Aalajangersakkap manna aammattaaq naqissuserpaa, kommunimi pingaarnersiuiinikkut aalajangiinerit pineqartillugit, inatsisit atuuttut killissarititaasa iluanni sumiiffimmi naalakkersuiniikkut nalilersuinerit tamatumalu nassatarisaanik kommunit akornanni assigiinngissutaasinnaasut ombudsmandip ataqqissagai.

§ 9-mut

Aalajangersagaq ombudsmandip naliliinermini tunngavigisaani killissaliinernik imaqarpoq.

Aalajangersagaq inatsiseqartitsinikkut pissusiusunik atuuttunik erseqqinnerulersitsinissamik siunertaqarpoq, taanna malillugu ilagiinni aqutsisoqarnikkut pissusiusut allaffissornikkut sulinerut, ombudsmandip nakkutilliineranut ilaatinneqartutut isigisariaqarlutik, ilagiilli nalunaajaanerminnut tunngavigisaat upperisamillu ajoqersuuteqarnerat ombudsmandip nakkutilliineranut ilanngunneqarsinnaanngitsut, tassami ilagiit sulinerisa ilaannut tassunga malittarisassat naalakkersugaanermut inatsiseqartitsinikkut Tunngaviusumik Inatsimmi § 4-mit aquunneqarmata, inatsisiliortullu Tunngaviusumik Inatsimmi § 66 tunngavigalugu pisinnaatitaanerannut ilaatinneqaratik.

§ 10-mut

Imm. 1-mut

Aalajangersarneqarpoq ukiumoortumik nalunaarut Inatsisartut ukiakkut ataatsimiineranni suliarisassanngorlugu Inatsisartunut tunniunneqartassasoq.

Ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarut Inatsisinut Ataatsimiititaliamut tunniuttassagaa tunngavigineqarpoq. Ukiumoortumik nalunaarutip Inatsisartuni qanoq suliarineqartarnissaa Inatsisartut namminneq aamma aalajangigassaraat.

Ukiumoortumik nalunaarutit Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata aalajangiiffigisassatut siunnersuutitut saqqummiussaagit ukiuni kingullerni Inatsisartut isummerfigisarsimavaat.

Ombudsmandip inatsisikkut aalajangersagaasumik paasissutissiisussaataitanini nalunaarutininik tamanut saqqummiunneqarsimasunik nittartakkaminut www.ombudsmandi.gl-imut ilanngussi-

sarnermigut tapertalertarpaa. Ombudsmandip, Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat isumaqatigiissuteqarfigereerlugu, suliat ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarummut ilanngutisamaagai, nittartakkamut ukioq nalunaarusiorfiusoq 2009 aallarnerfigalugu ilanngunneqartalisasut aammattaaq aalajangerpaa.

Ukiumoortumik nalunaarutip ilusia aaqqissuunneqarneralu ombudsmandip 2018-imi ukiumoortumik nalunaarut aallarnerfigalugu allanngortippai, taamaalillutik suliat ombudsmandip nittartagaatigut eqikkarnagit saqqummiunneqartut immikkut toqqarneqartut ukiumoortumik nalunaarummi siunissami naatsumik eqqaaneqartalissallutik. Misissuinerit pillugit nalunaarusiat nittartakkakkut tamatuma pissuseqataanik tamanut saqqummiunneqartarput. Allannguutigitinneqartunut tunuliaqutaasut taakku 2018-imi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortumi 1-imi nassuiarneqarput.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq taanna naapertuilluartumik eqqartuussisarneq “fair trial” pillugu tunngavinnut nalinginnaasunut naapertuuttutut isigisariaqarpoq.

§ 11-mut

Naatsorsuutigineqarpoq ombudsmandip inatsisini atuuttuni paasiuminaatsunik amigaatinillu naliliinernut, oqaatsimut inatsisitigut inissisimanermi innarlitsaalineqarnissamik qulakkeerininnermik taaneqartartumut ilaasunut, aammalu inatsisinik akuersissutigineqarsimasunik allafissornikkullu aalajangersakkanik naalakkersuinikkut naliliinernik tunngaveqanngitsunut, nalunaaruteqartarnermi maannamut periaaserisimasani attatiinnassagaa.

Ombudsmandip Inatsisartunik nakkutilliisussaannginnerata malitsigaa Inatsisartut pineqartoq pillugu isummereersimappata ombudsmandi aalajangersagaq taanna tunngavigalugu isummer-sinnaatitaanngimmat.

Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutsitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaaarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalugu ombudsmandip nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut inatsisit pioreersut imaluunniit inatsisissatut siunnersuutit pillugit oqaaseqaatinik saqqummiussinissaminut periarfissaa eqqarsaatigalugu inatsisissatut siunnersuummi § 17-imut nassuiaatit innersuussutigineqarput. Nalunaarutigisassat nalinginnaasumik Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut kiisalu Naalakkersuisunut nalunaarutigineqartarput.

Malittarisassani amigaatit ombudsmandimit tikkuarneqarsinnaasut ukuusinnaapput:

- Malittarisassap kalaallisut qallunaatullu oqaasertaanni nikingassutit.

- Malittarisassap atuuffigisassaa pillugu erseqqarluttoqarnera.
- Aqutsinermi allaffissornikkut malittarisassap inatsisikkut tunngavissaqannginnera imaluunniit inatsisikkut tunngavissaqarnerata nalorninartoqarnera.
- Aqutsinermi allaffissornikkut malittarisassat marluk imaluunniit inatsimmi malittarisassat marluk akornanni naapertuutinnginnerit.
- Namminersorlutik Oqartussat inatsisiliaata ataatsimullu malittarisassat, Namminersorlutik Oqartussat malissallugit pisussaaffigisaasa, matumani namminersorneq pillugu inatsit, Tunngaviusumik Inatsit aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, akornanni naapertuutinngitsoqarnera.
- Oqartussaasup qulliunerup naammagittaalliorfiusinnaasup suunerata erseqqarlunnera.
- Periaaseq inatsisikkut tunngaveqanngitsoq.

Aalajangersagaq taanna malillugu nalunaarutit Inatsisartunut aamma Naalakkersuisunut ilaasortamut attuumassuteqartumut nassiunneqassaaq. Kommunini aalajangersakkat amigaaqar-pata, ombudsmandip kommunalbestyrelsi pineqartoq nalunaarfigissavaa.

§ 12-mut

Imm. 1-mut

Kialuunniit ombudsmandimut naammagittaalliorsinnaaneranik aalajangersakkap manna nassataraa, tassalu assersuutigalugu naammagittaalliortup nammineersinnaassuseqarnera, qallunaatut innuttaassuseqartuussasoq imaluunniit Kalaallit Nunaanni najugaqartuussasoq piumasaqaateqartoqarsinnaanngitsoq.

Naammagittaalliortup suliami illua'tungiusutut inissisimanera imaluunniit inatsiseqar-titsinikkut soqutigisaqarnera aallaavittut piumasaqaataanngilaq. Taamaattorli ombudsmandip suliani, inuit ataasiakkaat innimigisassaanerannut tunngasuni, isumaqataanissaq imaluunniit naammagittaalliuut inummit naammagittaalliortumit allaanerusumit saqqummiunneqarsimappat, naammagittaalliortumit piginnaatitsissuteqarnissaq piumasarisarpaa. Tamatumuunakkut ombudsmandip qulakkiissavaa suliami illua'tungiusoq ombudsmandip suliamik suliaqarnermi ilaatut suliami illua'tungiusup inuinnartut kinaassusaanut tunngasut, ombudsmandip oqaaseqaataani issuarneqarsinnaasussat, pillugit paasissutissanik paasiniaaneranut isumaqataasoq.

Taamaattorli ombudsmandip naammagittaalliortut annertuumik imaluunniit naleqquttumik inatsisinut tunngasumik suliami kalluarneqartutut inissisimanngitsut itigartissinnaasarumaarpai, aamma tak. inatsisissatut siunnersuummi § 14, imm. 1-imut nassuiaatit.

Oqartussaasut allat pillugit oqartussaasut naammagittaalliuutaat ombudsmandimit aallaavittut suliarineqartassanngillat. Kisiannili, soorlumi ombudsmandip 1996-imi ukiumoortumik nalunaarutaata kalaallisuani quppernermit 27-mit qallunaatuuanilu quppernermit 21-mit tamanna ersertoq, pisortani oqartussaasup pisortani oqartussaasoq alla pillugu naammagittaalliuutaata

suliarinissaanut pisinnaatitaasutut ombudsmandi imminut isigivoq, tassami naammagittaallior-toq suliami aalajangersimasumi tassani suliami illua'tungiusutut inuinnartut isigisariaqarmat.

Ombudsmandi Inatsisartunit Inatsisartulluunniit ataatsimiititaliaannit naammagittaalliummik suliarinninnissaminut pisussaaffeqanngilaq, tamannami ombudsmandip Inatsisartunut attuumassuteqanngitsuunerata kingunerimmagu, ombudsmandilu Inatsisartunit taakkulu ataanni oqartussaasunit naleqqussaqqueneqarsinnaanani.

Imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni aalajangersakkap inuit tarnikkut nappaateqarnermut tunngasut pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu allaffissornikkut kiffaanngissusiiagaasut taamatullu inuit pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu misissuinerup nalaani imaluunniit pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu oqartussaasut kiffaanngissusiiasunit marserneqaratik pineqaatissiinerup ilaatut kiffaanngissusiiagaasut ombudsmandimut naammagittaalliorsinnaanerannik qulakkeerinninnissaq siunertaraa.

Tamanna Inatsisartut ombudsmandiat eqqarsaatigalugu ima nassataqassaaq, inuit kiffaanngissusiiagaasimasut Kalaallit Nunaanni imaluunniit Qallunaat Nunaanni najugallit Namminersorlutik Oqartussat kommunillu pillugit naammagittaalliorsinnaasassasut, oqartussaasoq kiffaanngissusiiasooq tamatuminnga ilisimatinneqanngikkaluartoq.

Kiffaanngissusiiakkat Inatsisartut ombudsmandiannut saaffiginnissuteqarnerni ukkatarineqaratik Folketingip Ombudsmandianut saaffiginnissuteqarnerni atuuttup assinganik atugaqartin-nissaat aalajangersakkami siunertaavoq.

Taamaattorli aalajangersakkap immikkoortua eqqartuussisarneq pillugu inatsimmut tunngassu-tilik inunnullu kiffaanngissusiiagaasunut angerlarsimaffimmi Inatsisartut ombudsmandiata § 7 tunngavigalugu piginnaatitaaneranut ilaanngitsumi najugalinnut tunngassuteqartoq naalagaaf-fimmi oqartussaasunut isumaqatigiinniutigineqaqqaartussaavoq.

Justitsministeriap allakkani 8. marts 2001-imeersuni Inatsisartut nalunaarfigai aalajangersagaq taanna ministeriap oqaaseqaatissaqarfiginngikkaa.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap nassataraa, erseqqissarneqartoq naammagittaalliuutit kinaassutsimik iser-tuussiffiusut naammagittaalliuutillu najugaqarfigisamik, ombudsmandip suliamik suliaqarnera pillugu nalunaarutiniq nassitsiffigisinnaasamik imaqanngitsut ombudsmandimit suliarineqar-tassanngitsut.

Ombudsmandi suliamik aallartitsineq pitinnagu, pineqartup kinaaneraniq uppersaatinik peqarnissi qulakkiigassaraa. Naammagittaallior-tup kinaassusersineqarnissaa pisinnaanngippat,

inatsisitigut innarlitsaaliuinissaq pillugu ombudsmandimit naammagittaalliortup atia aamma najugaa oqaatigeqquneqassaaq.

Imm. 3-mut

Naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik sivilissusilik taamatorluinnaq paasineqassaaq, tassalu piffissaliussamik saneqqutsinissamut inatsisitigut tunngavissaqanngitsoq. Taamaattumik ombudsmandip naammagittaalliut kingusinnerpaamik pissutsit naammagittaalliutigineqartut pisimanerannit ukiup ataasinngornerani tigoreersimasussaavaa.

Naammagittaalliornissamut piffissaliussap aallartiffiata saneqqunneqannginnissaa ombudsmandip manna tikillugu sukannersumik atuutsissimavaa, taamaalilluni naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ullormit suliami inaarutaasumik aalajangiiffiusumit ingerlalersussatut naatsorsuutigineqartarluni.

Naammagittaalliornissamut piffissaliussap saneqqunneqannginnissamik paasinninnermut tunngavilersuutaasoq tassaavoq ombudsmandip naammagittaalliutininik Kalaallit Nunaanni nunap immikkoortuinit tamanit tiguneqartunik suliaqarnerani assigiiaarnerusunngortitsinissamik pingaartitsineq. Aammattaaq oqartussaasut suliami aalajangiisimasut eqqarsaatigineqarput, tassami oqartussaasut suliaq inaarneqarsimanera naatsorsuutigisinnaasariaqarmassuk. Kiisalu naggataatigut saneqqutsinnginnissamik paasinninneq ombudsmandip, taamaaliornissamut tunngavissaqarpat, naammagittaalliut kingusinaarluni tunniunneqarsimasooq tunngavigalugu suliamik nammineerluni misissuilluni aallartitsisinnaajumaarnissaanut ataneqartillugu isigineqartariaqarpoq. Inatsisissatut siunnersuummi § 14, imm. 1-imut nassuiaatit aammattaaq takukkit.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkakut erseqqissarneqarpoq aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasup qullerpaap isummernissaa ombudsmandip suliniutigisimappagu naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik sivilissusilik imm. 3-kkut aalajangersarneqarsimasooq ombudsmandip sivitsorsinnaagaa.

Erseqqissaanermi pisut ombudsmandip naammagittaalliummik suliarinninneranut § 13-ip toqqaannartumik akornutaanngiffii ombudsmandilli § 14 tunngavigalugu suliamik suliarinninnerminni suliaq aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasumit suliarineqartariaqartutut isumaqarfigisai pineqarput.

Tamanna assersuutigalugu pisariaqarsinnaavoq ombudsmandi isumaqarpat suliaq kommuninik nakkutilliinermi oqartussaasumut nalinginnaasumut saqqummiunneqartariaqartoq, imaluunniit Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasumit ingerlatsiveqarfimmik pineqartumik allamik nakkutilliinissamut piginnaatitaasumit suliarineqartariaqartoq.

Naammagittaalliuut nutaaq aalajangiinerup naammagittaalliuutigeqqaarneqartup kingornatigut ukiumik ataatsimik piffissaliussap naannginnerani suliarineqarsinnaanngitsoq pissutsit ilima-narsisippassuk, ombudsmandip naammagittaalliortoq pisuni taamaattuni nalunaarfigisinnaavaa aalajangiineq naammagittaalliuutigeqqaarneqartoq pillugu naammagittaalliuut nutaaq piffis-saagallartillugu tunniunneqartutut isigineqassasoq, naammagittaalliuut suliat ataasiakkaarlugit sivikinnerusumik piffissaliussatut nalunaarutigineqartup iluani tiguneqarpat.

§ 13-mut

Aalajangersakkami tunngaviusumik isumaavoq ingerlatsiviup innuttaasullu saqitsaassutaat il-lua'tungeriit aaqqinniaqqaartariaqaraat, nakkutilliisutut oqartussaasup avataaneersup Inatsisar-tut Ombudsmandiattut ittup suliami akuliutsinneqannginnerani.

Ombudsmandip periaaseraa pissutsit allat pillugit naammagittaalliuutit, taakkunani oqartussaa-sumut qulliunerusumut naammagittaalliorsinnaaneq atorneqarsimanngikkaangat, aalajangiine-rit pillugit naammagittaalliuutit assigalugit oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalli-orfiusinnaasumut ingerlateqqillugit nassiunneqassasut, tassani isummerfigineqarnissaat siuner-taralugu. Periaaseq unaavoq ombudsmandip naammagittaalliortoq oqartussaasup qulliunerusup suliamik isummerfiginninnissaanik utaqqimaaqqusarlugu, naammagittaalliortup naammagit-taalliumminik ombudsmandimut saqqummiussinnginnerani.

Aalajangiinerit pillugit naammagittaalliuutinik pissutsillu allat pillugit naammagittaalliuutinik immikkoortitsinnginnikkut qularnaarniarneqarpoq aqutsinermi allaffissornikkut naammagit-taalliornissamut periarfissat ombudsmandip naammagittaalliummik suliarinnilinnginnerani a-torneqareersimanissaat.

Ombudsmandip innuttaasut inatsimmi naammagittaalliornissamut piffissaliussap iluani oqar-tussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut piffissaliussap iluani periarfissanik a-tueqqaarnatik ombudsmandimut naammagittaalliortut naammagittaalliuutaasa suliarineqarnis-saat (aamma) itigartitsissutigisarpaa. Periaatsip taassuma allaavigaa, innuttaasup aqutsinermi allaffissornikkut naammagittaalliornissamut periarfissamut taarsiullugu ombudsmandimut naammagittaalliornissamik toqqaariaqannginnissaa.

Ombudsmandimut naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik sivilissusi-lik, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 12, imm. 3, aatsaat piffissamit pisup naammagittaalli-uutigineqartup oqartussaasumit qullerpaamit aalajangiiffigineqarnerata kingornatigut aallartit-tutut naatsorsorneqalersarpoq.

Taamaallilluni piffissaliussap qaangerneqarnera pissutigalugu itigartitsineq, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 12, imm. 3, oqartussamut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut peri-

arfissamik atuisimanninneq pissutigalugu itigartitsinermut sanilliullugu periarfissatut tullertut inissisimavoq.

Ombudsmandilli suliaq nammineerluni misissuiffigalugu suliarilersinnaavaa, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 15, imm. 1, aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasumut qulliunerusumut inatsisitigut aalajangersagaanngitsumik naammagittaalliorfiusinnaasumut naammagittaalliorsinnaatitaaneq imaluunniit naammagittaalliorsinnaatitaaneq inatsisitigut aalajangersagaasoq atorneqarsimagaluarpataluunniit.

§ 14-mut

Imm. 1-mut

Aalajangersakkakut ombudsmandi, naak naammagittaalliuut piffissaq eqqorlugu naammagittaalliuutigineqarsimagaluartoq, oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorsinnaaneq atorneqarsimagaluartoq naammagittaalliuullu pissutsinut ombudsmandip piginnaatitaaneranut ilaagaluartoq, naammagittaalliuutip suliarinissaata itigartitsissutigiginnaanut periarfissinneqarpoq.

Aalajangersagaq taanna suliat itigartitsissutigiginnaanut suliallu suliarineqarnissaminut naleqquttunngorsarnissaannut atorneqarsinnaavoq, taamaaliornikkut naammagittaalliuutip immikkoortuisa ilaannai aalajangersimasumik misissuiffigineqassallutik. Aalajangersagaq taanna suliat makku suliarineqarnissaasa itigartitsissutigineqarnissaannut atorneqartarsimavoq:

- suulluanngitsut pillugit naammagittaalliuutit,
- pissutsit inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsinermi malittarisassanut sanilliussilluni pisorat suliffiutaannik naliliinissamik piumasagaateqarfiusut pillugit naammagittaalliuutit,
- naammagittaalliuutit misissuinissamut nukissanik naleqqutinngitsumik amerlasuunik piumasagaateqarfiusut,
- naammagittaalliuutit ombudsmandip naalakkersuinikkut siunertaqartutut naliliiffigisai aamma
- naammagittaalliuutit, assersuutigalugu pissutsinik uppersaasarsuinermit tunngasunik pissuteqarluni eqqartuussivinnit aalajangiivigineqarnissaat pissusissamisoornerusut.

Kiisalu aalajangersagaq taanna sulianik ombudsmandip nammineerluni qulaajaalluni suliarinissaat naleqqunnerpaasutut isumaqarfigisaanik itigartitsissuteqarnermut atorneqartarsimavoq, oqartussaasuni taakkuusuni pissutsit assigiiaartut pillugit naammagittaalliuutininik arlalinnik naammagittaalliuuteqartoqartarsimanera pissutigajunnerullugu.

Naammagittaalliuutininik ombudsmandimit suliarineqarnissaminut allatigut naammassinnittunik itigartitsissuteqarnissamut ombudsmandip piginnaatinneqarnerata ombudsmandip siunertarisamut naleqqunnerpaasorinninneratut atuinneqarsinnaasariaqarpoq.

Imm. 2-mut

Naammagittaalliuutip suliarineqarnissaa ombudsmandip itigartitsissutigiguniuk sumut naam-magittaalliortoqarsinnaanera sapinngisamik ilitersuutigissavaa.

§ 15-mut

Imm. 1-mut

Suliat nammineerluni suliarineqalersarput suliaq pissutsinik naleqqersuutaasussanik tunngave-qaraangat, imaluunniit suliaq paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit kukkunernik anner-tuunik imaqaarsinnaanera tunngavigalugu. Tamatumunnga pissutaasinnaavoq suliaq tusagas-siorfinni eqqartorneqarnera, naammagittaalliuutip kingusinaarluni tunniunneqarsimanera ima-luunniit naammagittaalliuutit imarisamikkut imaluunniit imarisaasa immikkoortuisa ilaasa ta-manut tunngasumik immikkut misissuiffigineqarnissaminnut piukkunnarnerpaaneratigut.

Suliamik nammineerluni suliarinnissinnaanermi, oqartussaasunut qulliunerusunut aamma eq-qartuussisoqarfinnut naleqqiullugu ombudsmandi allaanerusumik piginnaatitaaffeqarpoq.

Ombudsmandimit ukiut tamaasa nammineq misissuiffiginninnerit arlallit aallartinneqartarput. Naammagittaalliuutit suliat assigalugit ombudsmandip nittartagaani suliat taamaattut tamanut saqqummiunneqartarput. Suliani nammineq misissuiffiginninnerni aallartinneqartuni suliat makku assersuutitut innersuussutigineqarput 2019-6, 2021-3, 2022-3, 2022-6, 2022-7, 2023-6.

Suliat nammineerluni misissuineramik aallartitat ilaat inunnut tunngassuteqartuusarput, sulia-milu pineqartoq suliaq aallartinneqannginnerani attavigineqaqqaartarpoq. Tamatuma kingor-natigut ombudsmandi aalajangertarpoq qanoq, aamma qanoq annertutigisumik misissuineq ingerlanneqassanersoq. Pineqartoq kissaateqarpat ombudsmandimit nammineerluni misissu-inermik aallartitsisoqassanngitsoq, tamanna aallaavittut ataqqineqartarpoq. Suliaq inummut tunngasoq aallartinneqarpat, pineqartoq periarfissinneqassaaq suliamut oqaaseqarnissaminik.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq ombudsmandip nammineerluni suliniutinik, oqartussaasumi sulianik arlalin-nik ilalinnik imaluunniit oqartussaasuni arlalinni sulianik pissuseqatigiinnik, aallartitsinissaa-nut periarfissiivoq.

Soorlu nammineerluni sulianik misissuinninnermik aallartitsivigisat innersuussutigineqarput suliat 2019-3 aamma 2022-1, tassani pineqarput kommunit suliassaataat meeqqanik inissii-nermut aamma angerlartitsinnermut misissuiffiginninnerit.

§ 16-mut

Ombudsmandi inuleriffinnik il.il. misissuinermini - apeqqutit inatsiseqartitsinermut tunnganerut pillugit naliliinermi saniatigut - suliffeqarfiup/paaqqinniffiup sullitaasa inuttut, timikkut tarnikkullu ikiuineq eqqarsaatigalugu atugaat pillugit aamma naliliisarpoq. Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu naliliinera, innuttaasut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnissaannik, mianerineqarnissaannik inuppalaartumillu pineqarnissaannik piumasaqaateqarnermit sunerneqarsimassaaq. Ombudsmandip naliliinera assersuutigalugu illutat allanngortinneqarnissaat, pitsaannerusumik aserfallatsaalineqarnissaat imaluunniit sunngiffimmi sammisassaqartitsinermilu pitsaannerusunik suliniuteqartoqarnissaa pillugit inassuteqaatitut saqqummersinnaavoq.

Aalajangersagaq ingerlatsiviup atorfeqarfiinik, matumani kommunip allaffiinik, suliffeqarfinnik atuartitsiviusunik, isumaginninnermi paaqqinniffinnik pisortallu allaffeqarfiinik il.il. soorlu Folketingip Ombudsmandiata pisinnaatitaaneranut pisinnaatitaalluni ombudsmandip misissuisinnaatitaaneranut inatsisikkut tunngavissaliivoq. Misissuinerit taamaattut ombudsmandip naliliinera tunngavigalugu immikkut suliniuteqarnertut imaluunniit ombudsmandip allatigut illoqarfinnut nunaqarfinnulluunniit tikeraarneranut atatillugu ingerlanneqarsinnaapput.

Ombudsmandip suliffeqarfinnik takusaanini tunngavigalugu suliffeqarfinnik taassuminnga misissuinerani torersuutitsinissamik malittarisassat allassimasut suliffeqarfinnik pineqartunut imaluunniit suliffeqarfiup sullitai eqqarsaatigalugit atuuttut ilaatinneqarsinnaapput.

Suliamik paasissutissartalersuinerup ilaatut ombudsmandip atorfeqarfinnik takusaanera eqqarsaatigalugu § 18, imm. 4-mut nassuiaatit innersuussutigineqarput.

§ 17-mut

Aalajangersakkap taassuma erseqqissarpaa, Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutitsisarneq allatullu peqqarniingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq, imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut 18. december 2002-meersoq nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut suliaasaq ombudsmandip sulineranut ilaasoq.

Suliasap annertussusia isumaqatigiissummut ilassummi nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasumi artikelini 17-imit 23-mut aamma artikelimi 35 imaattunik oqaasertaqartuni erseqqinnerusumik allaaserineqarsimavoq:

"[...]

Artikel 4

1. Naalagaaffiit isumaqatigiisummi peqataasut imminnut pisussaatipput ileqqulersuutissami artikel 2-mi aamma 3-mi oqaatigineqartut piffinni ataasiakkaani eqqartuussivigisassaminni misissuiffigisinnaasaminnilu inuit kiffaanngissusiaarneqartut imaluunniit kiffaanngissusiaarneqarsinnaasut, pisortat oqartussaataannit aalajangiinikkut imaluunniit inassuteqarnerisigut imaluunniit taakkua akuersinerisigut akuersaarne-risigulluunniit (matuma kingorna oqaatigineqartussamik “tigummigallagaaf-fiutinneqartuni”). Misissuiffiginninnerit taamaattut ingerlanneqartassapput pisariaqassappat siunertarineqassalluni inuit pineqartut illersugaanerat akiunissamut nakussassarniarlugu naalliutsitsinernut allatulluunniit naakkittaatsuliorfiginninnernut, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikassaarpasissumik imaluunniit pillaanermik iliuuseqarfiginninnernut.

2. Ileqqulersuutissami tamatuma sutigut tamatigut tigummigallagaatitsinermi imaluunniit parnaarussaataitsinermi imaluunniit inummik pisortatigoortumik nammineerlunniluunniit immikkut isumagisassanngortitsinermi kiffaanngissusiaaneq pineqarpoq, pineqartumut qimaannarsinnaanissaanut akuerineqanngitsuni, eqqartuussivitsigut aalajangikkakkut imaluunniit allaffissornikkut pisortanilluunniit oqartussaasunit aalajangikkatigut.

Artikel 17

Naalagaaffiup peqataasup suulluunniit isumaqatigiisummut ilassutip matuma atortuulernerata imaluunniit atortuulersinneqarnerata akuerineqarnerataluunniit kingornatigut kingusinnerpaamik ukioq ataaseq qaangiutsinnagu naalliutitsisarneq pinaveersaartinniarlugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisoq ataaseq arlallilluunniit atatissavai, toqqassavai pilersissallugilluunniit. Pinaveersaartitsisut qitiunngitsumi inissisimasunit toqqagaasut nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut toqqarneqarsinnaapput, isumaqatigiisummut ilassut manna siunertaralugu, taakku isumaqatigiisummut ilassummi aalajangersakkanut naapertuuttuuppata.

Artikel 18

1. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut sulinerminni arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnerat sulisuisalu arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnerat naalagaaffiit peqataasut uppernarsassavaat.

2. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsinermi immikkut ilisimasallit suliatigut pisariaqarneratut pisinnaasaqarnissaat ilisimasaqarnissaallu qulakkeerniarlugu pisariaqartumik iliuuserineqartussat naalagaaffiit peqataasut isumagissavaat. Angutit arnallu amerlaqatigiissinniarneqassapput, nunallu inoqqaavisa nunamilu ikinnerussuteqartut naammaginartumik sinniisoqartinneqarnissaat anguniarneqassalluni.

3. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut sulisinnaaqqullugit pisariaqartitaannik atugassikkumallugit naalagaaffiit peqataasut imminnut pisussaatipput.

4. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisunik pilersitsinermi nunami pineqartumi inuit pisinnaatitaaffii pillugit suliniaqatigiiffiit inissisimanerat naalagaaffiit peqataasut pisariaqarneratut mianerissavaat.

Artikel 19

Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut annikinnerpaaffiatigut makkuninnga pisinnaatitaassapput:

- a) inuit kiffaanngissusiiagaasimasut tigummineqarfiini, tak. artikel 4-mi nassuiaat, pinninnerup akut-tunngitsumik misissortarnissaanut, naalliutsitsinermut peqqarniingartumillu inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pineqarnermut pillarneqarnermulluunniit illersorneqarnerisa nukit-torsarneqarnissaat siunertaralugu;
- b) oqartussaasunut susassaartunut kaammattuutunik saqqummiussinissaminnut, inuit kiffaanngissu-siiagaasimasut pineqarnerisa atugaasalu pitsaanerulersinneqarnissaat siunertaralugu aamma Naala-gaaffiit Peqatigiit aalajangersagaat pineqartut isiginiarlugit naalliutsitsineq allatullu peqqarniingar-tumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinninneq imaluunniit pillaneq pina-veersimatinniartugit;
- c) inatsisaareersut inatsissatulluunniit siunnersuutit pillugit siunnersuutunik oqaaseqaatinillu saq-qummiussinissaminnut.

Artikel 20

Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut piginnaatitaanerminnik naammassinninnissaat anguniarlugu naalagaaffiit isumaqatigiisummut ilassummi peqataasut imaaliornissamut imminnut pisussaattipput:

- a) tigumminniffinni, tak. artikel 4-mi nassuiaat, inuit kiffaanngissusiiagaasimasut amerlassusiat kii-salu tigumminniffiit amerlassusii sumiiffiillu pillugit paasissutissanik tamanik tunniussinissamut;
- b) inuit taamaattut pineqarnerat kiisalu kiffaanngissusiiagaanerminni atugaat pillugit paasissutissa-nik tamanik tunniussinissaminnut;
- c) tigumminniffinnut taakkulu illuutaannut atortulersuutaannullu tamanut isersinnaatitsinissaminnut;
- d) inuit kiffaanngissusiiagaasimasut kiisalu inuit kikkulluunniit paasissutissanik pisariaqartinneqar-tunik tunniussisinnaasutut nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisup isigisaanik nakkutigineqaratik i-lisimannittoqaratilluunniit oqaloqatiginissaannut periarfissiinissaminnut, inuk nammineq oqalutse-qarluniluunniit oqaloqatigalugu, tamanna pisariaqartoq naliliisoqarpat;
- e) sumiiffinnik iserfigerusutanik inunnillu oqaloqatigerusutanik toqqaanissaannut kiffaanngissuse-qartinnissaannut;
- f) pinaveersaartitsinermi komitémut attaveqarfiginnissinnaatitsinissaminnut, paasissutissanik tassu-nga nassiussisinnaatitsinissaminnut taassuminngalu naapeqatiginnissinnaatitsinissaminnut.

Artikel 21

1. Oqartussaasup imaluunniit atorfilittap kialuunniit inuk suliniaqatigiiffilluunniit paasissutissanik nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisumut tunniussisimanera pissutigalugu naalliutsinneqaqqusin-naanngilaa pineqaatissinneqaqqusinnaanaguluunniit, imaluunniit tamanna akuersaarsinnaanagu aku-eriinnarsinnaanaguluunniit, paasissutissat eqqortuunerat eqqunngitsuuneralluunniit apeqqutaatinna-gu, paasissutissanillu tunniussineq inunnut suliniaqatigiiffinnulluunniit taamaattunut ajoqutissarsif-fiusumik kinguneqartinneqassanani.

2. Paasissutissat isertuunneqartussat nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisumit katersorneqartut ni-pangiussisimasussaataitanermik aalajangersakkani pineqartunut ilaatinneqarput. Pissutsit inunnut a-taasiakkaanut tunngalluinnartut pillugit paasissutissat inuk pineqartoq erseqqilluinnartumik akuersi-simanngippat tamanut saqqummiunneqassanngillat.

Artikel 22

Naalagaaffimmi peqataasumi oqartussaasut taamaaliornissaminnut pisinnaatitaasut nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisup kaammattuutai suliarissavaat, naammassinninniarlunilu iliuuserineqarsinnaasoq pillugu oqaloqatiginnissallutik.

Artikel 23

Naalagaaffiit isumaqatigiisummut ilassummi matumani peqataasut imminnut pisussaatipput nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut ukiumoortumik nalunaarusiaasa tamanut saqqummiunnissaannut ilisimaneqalersinniarlugillu siammarterinissaminnut.

(...)

Artikel 35

Pinaveersaartitsineri komitémut ilaasortat aamma nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut sulinerimik ingerlannerani arlaannaannulluunniit atuumassuteqannginnissamik pisariaqartitsinerup anner-tussusia naapertorlugu pisinnaatitaaffilerneqarlutillu attorneqarsinnaanngiffilerneqassapput (immu-nitet). Pinaveersaartitsineri komitémut ilaasortat Naalagaaffiit Peqatigiit pisinnaatitaaffii attorne-qarsinnaanngiffiilu pillugit isumaqatigiisummi 13. februar 1946-meersumi imm. 22-mi aalajanger-sarneqartunik pisinnaatitaaffilerneqarlutillu attorneqarsinnaanngiffilerneqassapput, isumaqatigiis-summi tassani imm. 23 isiginiarlugu.

[...]" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq, isumaqatigiissut pisortatigoortumik kalaallisuunngor-tinneqarsimanngimmat)

Pingaartumik suliffeqarfiit namminersortut pisortanillu ilaannakortumik pigineqartut eqqarsaa-tigalugit artikel 4-mi piginnaatitaaneq, artikel 18, imm. 2-mi atuumassuteqarneq immikkullu ilisimasaqarneq inatsisilerinerup saniatigut allanik immikkut ilisimasalinnik ilanngussinissa-mut pisussaaffimmik nassataqarsinnaasoq, artikel 19, litra c-mi inatsisaareersut inatsisissatul-luunniit siunnersuutit pillugit siunnersuuteqarsinnaaneq oqaaseqaateqarsinnaanerlu, artikel 21, imm. 1-imi inuit nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisumut paasissutissanik tunniussisut pine-qaatissinneqarsinnaannginnerat, artikel 22-mi naammassinninniarnermi iliuuserisassat pillugit oqaloqatiginnittussaataaneq, kiisalu artikel 35-mi nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisup at-torneqarsinnaanngiffeqarnera allaassuteqarpoq ombudsmandip nalinginnaasumik suliaani tunngaviusunut.

Kapitali 3-mut – Ombudsmandip sulianik suliarinnittarnera

§ 18-mut

Imm. 1-mut

Oqartussaasut ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartut pisussaaffeqar-put ombudsmandi paasissutissanik piumasaanik nalunaarfigissallugu, allagaatinik piumasaanik tunissallugu, allakkatigillu oqaaseqaateqqaqqusippat allakkatigut oqaaseqaateqassallutik § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiinni siulleq tunngavilugu. Taakkua saniatigut paaqqinniffiit/suliffeqar-

fiit il.il. namminersortut ombudsmandip sulinerani pineqartunut § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat pingajuallu tunngavigalugit ilaatinneqartut paasissutissiinissamut allagaatinillu tunniussinissamut aamma pisussaaffeqarput.

Aalajangersagaq taanna paasissutissanik imaluunniit allagaatinik pigineqareersunik, matumani allattugaatit (notater) suliffiup iluani atugassat, allattaaviit, paasissutissat qarasaasianiittut il.il. eqqarsaatigalugit, tunniussinermut tunngavoq.

Ombudsmandip periaasia ombudsmandip 1996-imi ukiumoortumik nalunaarutaani allaaserineqarpoq, tassani ombudsmandip erseqqissarsimmagu “naammagittaalliortumut tunngasumik mappimik suliami allagaatinik imalimmik atukkiussinissamik” qinnutigisaqarnerup oqaasertaa naapertorlugu paasineqassasoq, suliamilu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu mallittarisassat kingunerisaannik killiliiffigineqassanngitsoq.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqarpoq allagaatit suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi qulangersimaneqarnerat pingaaruteqanngitsoq. Pappiarat atortussat suliffiup iluani pigineqartut ombudsmandimut tunniunneqarnermikkut suliffiup iluani atorineqartussaannermitut pissuseqarnertik annaaneq ajorpaat.

Aammattaaq ombudsmandip erseqqissarpaa oqartussaasut suliami allagaatit sorliit nassiunneqartussatut naleqquttuunerinik nalilersuinissaminut pisinnaatitaanngitsut, qinnutigisaqarnerli suliami allagaatinut mappimik allagaatinik pigeqqaakkanik imalimmik suliami uppersaatis-sanik, suliami pigineqartunik oqartussaasullu suliamik suliaqarnerannut tunngaviusunik tamanik imalimmik atukkiussinissaq pillugu qinnutigisaqarnertut paasineqassasoq.

Aalajangersagaq ombudsmandip sulianik suliarinninnerani pingaaruteqartuuvoq. Ilaatigut imatut pisoqarsinnaasarpoo, ombudsmandip suliami oqaaseqaateqareermermi kingornatigut paasigaa oqartussaasut suliami allagaatit ilaannaannik atukkiussisimasut, taamaattumillu ombudsmandip naliliinermi tunngavigisani nalileqqittariaqarlugu, immaqalu isornartorsiuinini nalileqqittariaqarlugu.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq imm. 1-imut, ombudsmandip suliami pappiaraatinik atortussanik pioreersunik piunarsinnaatitaaneranik taamaallaat eqqartuisumut tapiliutaavoq. Aalajangersakkakut siunertarineqarpoq ombudsmandip paasissutissanik paasiniaasinnaatitaanermi paasissutissaannavinnik paasiniaanermi uppersaatisanillu oqartussaaffiup pigisaanik pissarsiniermermi killiliivigineqannginnissaa, aammattaaq piunarsinnaallugu oqartussaasooq periaasimut, oqartussaasup susasaqarfimmini atortagaanut, tunngaviusutut aamma/imaluunniit tamanut tunngasumik pissuseqarnerusumut inatsisitigullu paasinnittaatsimik tunuliaqutaasumut nassuiaammik saqqummiussisasoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap ombudsmandi periarfissippaa, soorlu suliaq ingerlatsivimmi tammarsimas-sagalarpat inunnik eqqartuussivimmi killisiorneqartussanik aggeqqusinnissaanut. Taamaattorli aalajangersagaq Kalaallit Nunaanni Qallunaat Nunaanniluunniit ombudsmanditut sulinerup ingerlanerani atorneqanngisaannarsimavoq, taamaakkaluartorli ombudsmandip nakkutilliinermik sunniuteqarluartumik sulinermini periarfissaanik killiliinnginnissaq pissutigalugu atatiinnarneqassaaq.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkakut erseqqissarneqarpoq ombudsmandip suliamut tunngasumik paasissutis-sartalersuina aammattaaq misissuiartornermut takusaanermullu atatillugu ingerlanneqarsinnaasoq.

Taamaalilluni § 16 misissuinernut nammineerlunilu misissuiffiginninnermut tunngasuvoq, § 18, imm. 4-li sulianik ombudsmandip misissuiffigisaanik paasissutissartalersuinnermut ilaatillugu atorfeqarfinnik misissuinernut tunngasuulluni.

Imm. 5-mut

Aalajangersakkami inatsisitigut tunngavissaqarpoq ombudsmandip sulinerani ilaatinneqartunik eqqartuussisunit akuersissummik peqqaanngikkaluarluni paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni kiffaanngissusiaaffiusuni misissuisinnaalluni tak. § 7, imm. 1, oqaaseqatigiit aappaat, imaluunniit paaqqinniffinni/suliffeqarfinni meeqqat eqqarsaatigalugit tak. § 7, imm. 1, oqaaseqatigiit pingajuat. Misissuiartorneq imatut paasineqassaaq ininik, journalinik allanillu atortunik misissuinerlut.

Aalajangersakkap taassuma qaqutigunnaq atorneqartarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, Naalagaaffiillu Peqatigiit naalliutitsisarneq allatullu peqqarniingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq, imaluunniit pillaaarneq akiorniarlugit isumaqatigiisutaannut ilassut tunngavigalugu suliassat suliarineqarneranni tamanna pisariaqartoq naliliisoqarpat aatsaat atorneqartassalluni.

§ 19-mut

Imm. 1-mut

Aalajangersakkap erseqqissarpaa ombudsmandip naliliinermi tunngavigisai inatsisit atuutut, matumani aamma ingerlatsinermi inatsisit immikkullu inatsiseqartitsinermi suliassat suliarineqartarnerat pillugu malittarisassat. Tamatuma saniatigut sulianik suliaqarneq oqartussaasut sulianik suliaqartarnerannut oqartussallu ingerlatsinermi ileqqorissaarnissamik malinninnerannut tunngavigisat inatsisikkut aalajangersagaanngitsut tunngavigalugit nalilerneqartarpoq. Kii-

salu ombudsmandip nalilertarpaa oqartussaasup malittarisassanik aalajangersaanermini iliuuserisaminilu inuit piginnaatitaaffinik malinninnersoq.

Ombudsmandip misissuiartorluni suliaqartarnerminut atatillugu naliliisarneranut tunngavik eqqarsaatigalugu § 16-imut innersuussisoqarpoq, tassami aalajangersakkamut tassunga innersuusinnermi erseqqissarneqarmat ombudsmandip misissuiartornermini naliliisarnermini tunngavia atitunerummat inatsisitigut misiliisarnermut tunngavimmut, ombudsmandip sulianik ataasiakkaanik misissuisarneranut atuuttumut naleqqiullugu.

Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutsitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq, imaluunniit pillaaarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut 18. december 2002-meersoq nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalugu, ombudsmandip nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut sulinera eqqarsaatigalugu § 17-mut nassuiaatit innersuussutigineqarput.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkakut tassuuna aalajangersarneqarpoq pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni tunngaviit ombudsmandip sulinerani taamatut toqqammavissinneqassasut; taamaattorli allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu malittarisassani killiliussat ilanngunnagit.

Aalajangersakkap nassataraa, ombudsmandip (ombudsmandillu sulisuisa) suliameqataasinnaassuseqannginneq (tamanna § 5-imu aalajangersakkap aamma nassataraa), ilitsersuisussaati-taaneq, suliameq illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq tunngavilersuisarnerlu kiisalu nipa-ngiussisimasussaati-taaneq (tamanna § 28-mu aalajangersakkap aamma nassataraa) pillugit tunngavinnik malinnittusaa-nera. Naammagittaalliuteqarnissamut ilitsersuisussaati-ta-nermik tunngavik ombudsmandi eqqarsaatigalugu suliati-gut sunniuteqanngilaq.

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinnermi tunngaviit inatsisitigut aalajangersagaanngitsut (matumani soorlu isiginiagassanik suliameq attuumassuteqanngitsunik ilanngusseqqusaannginneq naatsorsuutigineqarpoq ombudsmandip sulianik suliarinninnermini suli toqqammavigissagai, tamanna ombudsmandip immikkut inissisimaneranut sulineranullu aporfuunngippat.

Tamatuma pissuseqataa ingerlatsinnermi ileqqorissaarnermik tunngavinnut ingerlatsineq pillugu inatsisini taaneqanngitsunut aamma atuuppoq, matumani ilaatigut ingerlatsiviup inussiarnersuunissaanik, mianerinnittuunissaanik tatiginninnermillu pilersitsisuunissaanik piumasaqaatit, kiisalu angusaqarluartarnissamik toqqissisimanartunillu periaaseqarnissamik piumasaqaatit ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni tunngaviit aalajangersakkami tassani pineqartunut ilaatinneqanngillat. Taamaakkaluartoq ombuds-

mandi allattuisussaatitaanermik piumasaqaammik aallaavittut malinnittussaasutut isigineqarpoq, qulaani oqaatigineqartutut "toqqissisimanartunik periaaseqarnissamik" piumasaqaatip nassatarisaanik.

Ombudsmandi ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi aalajangiinermik oqartarnermi aalajangiinertut ittunik aalajangiineq ajorpoq, taamaalillunilu aalajangersakkap saneqqunneqarnera assersuutigalugu ombudmandip nalunaarutiginninneri, inassuteqaatai imaluunniit suliamik missiiffiginninniarani aalajangiineri eqqarsaatigalugit atuussinnaassuseqannginnermik nassataqarsinnaasussaanani.

Aalajangersakkamik saneqqutsinerup pisortani oqartussaasoq ombudsmandimut illuatungitut inissisimasoq Inatsisartut inatsisaata nassatarisaanik, soorlu paasissutissanik ombudsmandimut nalunaaruteqarnissamut allagaatinilluunniit ombudsmandip piumasaanik tunniussinissamut aamma pisussaaffiianngilaa.

Taamaalillutik oqartussaasut naammagittaalliortulluunniit aalajangersagaq una tunngavigalugu ombudsmandimut atortussaatisiniarsinnaanngillat. Aalajangersakkamilli saneqqutsineq ombudsmandip Inatsisartullu akornanni pissutsinut sunniuteqarsinnaavoq, tamannalu ajornerpaatut kinguneqartinneqarpat Inatsisartut ombudsmandi soraarsissinnaavaat, ombudsmandip suliassani Inatsisartunit tatigineqarunnaarutigisaminik ingerlappagit.

§ 20-mut

Oqaaseqaateqarsinnaaneq ulluinnarni sulineq eqqarsaatigalugu Ombudsmandip piginnaatitaaffiisa pingaarnersarisimavaat. Sulisaatsimi pisarialittut imaluunniit ombudsmandeqarnerup inuiaqatigiinni atuunnerata immikkuullarissusia toqqammavigalugu ombudsmandi ersutassiisutunik aalajangiussaqaartartussatut ivertinneqarsimanngilaq.

Ombudsmandip pisumik paasinninnera avammut tusarliussaq isummersorfigineqarsinnaanngorlugu oqaasertalersorneqartarpoq. Ombudsmandi isornartorsiutit ilaani oqaaseqaateqarpoq, isornartorsiutigineqartumi suliap immikkuullarissusaatigut pissutsillu qanoq ittuuneranit ersersinneqartarpoq. Suliani allani suliap suliarineqarnera ombudsmandimit naammassineqartarluni pisortat oqartussaasut isornartorsiuteqarfigineqaratik.

Ombudsmandip oqartussaasut, imaanngitsoq inuit ataasiakkaat pillugit naammagittaalliuutit suliarisarpai.

Oqartussaasorli akisussaasoq sulisumik naliliinikkut malersuinerмик аallartitsinissaanik inassuteqaateqarfigissallugu ombudsmandi mattunneqarsimassanngilaq, taamatuttaarlu pisuni immikkorluinnaq ittuni ombudsmandi ingerlatsivimmi sulisumik politiinut unnerluutiginnissinnaasussaalluni.

Borgmesterit kommunalbestyrelsillu kukkussutigisaat sumiginnaanerilu ombudsmandip Kalaallit Nunaani Kommuninik Nakkutilliisoqarfimmut aammattaaq nalunaarutigisinnaasussavai.

Inuttut akisussaatitsineq atuutsinneqassanersoq misissuisoqaqqullugu ombudsmandip inassuteqaataa Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasumit akisussaasumit malinneqarumanngipat, tamanna ombudsmandip Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut tusarliussinnaavaa, inatsisissatut siunnersuummi § 23 tassungalu nassuiaatit naapertorlugit.

§ 21-mut

Imm. 1-mut

Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq ombudsmandi oqartussaasup naammagittaalliuutigineqartup inuullu naammagittaalliuutigineqartup tusarniaaviginissaanut pisussaaffeqartoq.

Inuulli naammagittaalliuutigineqartup tusarniaaviginissaanut pisussaaffeqarneq pisuni immikkut illuinnartuni taamaallaat pisassasoq naatsorsuutigineqarpoq, tassami ombudsmandip misissuineri siullertut pingaarnertullu oqartussaasunut, imaanngitsoq inunnut ataasiakkaanut sammitaammata. Pisussaaffeqarneq taanna misissuineranut, naammagittaalliuuteqartoqarneratigut sulissutigineqalersunut taamatullu sulianut, ombudsmandip nammineerluni suliniuteqarnertut aallartitaanut atuuppoq.

Aalajangersakkakut erseqqissarneqarpoq tassani illua'tungerisap oqaatigisaanik ilisimasaqalersinnaatitaaneq taakkualu pillugit oqaaseqaateqarsinnaatitaaneq pillugit malittarisassaq pineqartoq, illua'tungeriit tamarmik immikkut illua'tungerisap oqaatigisaanik ilisimasaqalersinnaatitaanissaat taakkulu pillugit oqaaseqarsinnaatitaanissaat pillugu malittarisassaq.

Ombudsmandip suliamik suliaqarnini pilertortumik misiliineq tunngavigalugu inaarsinnaavaa, oqartussaasoq naammagittaalliuutigineqartoq tusarniaaviginagu, assersuutigalugu suliami allagaatinik misissuinerinnarmigut, tassalu misissuineq isornartorsiuinani inassuteqaateqaraniluunniit inarneqarsinnaappat.

Ombudsmandip aalajangersimasumik suleriaasia malillugu oqartussaasoq naammagittaalliuutigineqartoq tusarniaaviginagu, ombudsmandi naammagittaalliuut tunngavigiinnarlugu imaluunniit suliami allagaatinik misissuereernermi kingorna suliaq itigartitsissutiginiarlugu aalajangerpat, imaluunniit nalilerpagu oqartussamut naammagittaalliuutigineqartumut isornartorsiuilluni oqaaseqarnissamut inassuteqaateqarnissamulluunniit tunngavissaqanngitsoq.

Imm. 2-mut

Suliami nalileereernerup kingorna paasitinneqarsinnaatitaanerup suliamilu illua'tungiusut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit aamma suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tun-

ngavigalugit, suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerisa allagaatinut aalajangersimasunut, ombudsmandip suliamik paasinnikkallarneranik imalinnut tunngasumik atuuttussaanninneranik aalajangernissamut ombudsmandi aalajangersakkap taassuma periarfissippaa.

Aalajangersagaq assersuutigalugu nassuiaatigallakkamik suli inaarneqanngitsumik tamanut nalunaarutiginninnerup ingerlatsinermut oqartussaasumut pineqartumut, imaluunniit inuit ataasiakkaat inatsisit tunngaviusut innarlitsaalineqarnissaannut naleqqutinngitsuusorisariaqarneranik pisoqarfiusuni atorneqarsinnaavoq. Tamanna ombudsmandip nalilerpagu nassuiaataagallartup oqartussaasumillu tusarniaaviginnereernerup kingornatigut inaarutaasumik nassuiaataajumaartoq allamik inerreqarsinnaappat.

Ombudsmandi suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermik atorunnaarsitsinissaq sioqullugu, oqartussaasumit pineqartumit immikkut ittumik oqaaseqaammik apeqqut pillugu oqaaseqaateqartitsiniarsinnaavoq.

Ombudsmandip suliamik suliarinninnerani allagaatit pigineqarallartut allagaatinik avammut paasissutissiinnermi ilaatinneqartariaqarnersut aalajangiinnermi pingaartillugu isiginiartariaqarpoq manna, illua'tungeriinnut tamanut illersorneqarsinnaanerpaasussaq, tassalu inuiaqatigiit nalunaarusianik, oqaaseqaatinik, nassuiaatinik il.il. taakkulu inernilerneqarneranik paasissutissat tamarmiusut eqqortullu tunngavigalugit oqaluserinninnissaminnut periarfissaqarnissaat.

§ 22-mut

Aalajangersakkap taassuma ombudsmandi Folketingip Ombudsmandiata inassuteqaateqarnissaminut periarfissaqartitaanerata assinganik periarfissaqarluni naammagittaalliortup allalluunniit imminut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkoortitsinissaminut akuerineqarnissaa-nik inassuteqaateqarnissamut periarfissippaa. Pineqartoq qanoq aningaasarsiaqarneranik nalinginnaasumik killiliussat pillugit piumasaqaatinik eqqortitsinersoq apeqqutaatinnagu.

Aalajangersagaq taanna atorneqassaaq pissutsit pisimasut imaluunniit inatsisinut tunngasut eqqartuussivitsigut uppersaanikkut, ombudsmandip misissuineranut killissarititaasut iluanni naammassineqarsinnaanngippata.

Assersuutitut taaneqarsinnaavoq suliat oqartussaasup taarsiiviginninnissamut akisussaanerata aalajangersarnissaa naammagittaalliortumut pingaaruteqartut pineqarpat, ingerlatsinermullu inatsiseqartitsineq naapertorlugu kukkussuteqarnernik paasisaqarneq minnerusuinnaq pineqarpat. Taarsiivigineqarnissamik piumasaqaatit ombudsmandip isummerfigisinnaanngilai, taamaattumillu pisortani oqartussaasunut piumasaqaatit taamaattut amerlanertigut eqqartuussivinit aalajangerneqartariaqartassallutik.

Aalajangersakkap suliani inatsisit qanoq paasineqarnissamik nalornisoorfinni, soorlu inatsit pi-areersarlugu suliani nassuiaatit qanoq paasineqarnissaannik nassuiaanikkut paasinarsisinneqarsinnaasimanngitsunik ilalinni, imaluunniit aamma suliani ingerlatsiviup suliamik suliaqarnermi kukkuluttorsimasinnaanerata qulakkeerniarnerani innuttaasup inatsisitigut soqutigisaqarfigisaani atorneqarnissaa aamma eqqarsaatigineqarsinnaavoq.

§ 23-mut

Aalajangersakkakkut tassuuna erseqqissarneqarpoq pisortat ingerlatsivianni annertunerusumik sunniuteqartumik kukkussuteqartoqarsimasoq sumiginnaasoqarsimasorluunniit ilimagisariaqartoq ombudsmandip suliamik misissuinerata takutippagu, tamanna Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut nalunaarutigissallugu ombudsmandi pisussaaffeqartoq. Peqatigitillugu Naalakkersuisoq susassaartoq ombudsmandimit nalunaarfigineqassaaq.

Malittarisassamik taassuminnga atuinermi ilimagisariaqarpoq ombudsmandi naliliinerminut tunngavigisamini aallaaveqassasoq, tassalu inatsisit naapertorlugit innarlitsaalineqarnerup inatsisillu tunngavigalugit illersorneqarnissap tungaatigut isiginiagassanik, taamaaliornikkut ingerlatsinermi amigaatit pingaaruteqartut imaluunniit innuttaasunut tunngasumik inatsisinik unioqutitsinerit annertuut nalunaarutigineqartarumarlutik.

Ombudsmandip kommunit ingerlatsinerini kukkunernik sumiginnaanernillu annertuunik nalunaarutiginninnera taamatuttaaq Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut, suliap Naalakkersuisunut ilaasortanut ataasiakkaanut imaluunniit Naalakkersuisut Siulittaasuannut, kommuninik nakkutilliinermi oqartussaasumut qullerpaamut siulittaasuusumut, naalakkersuinikkut suliassiissutiginninnissaminut periarfissaqartumut taamatuttaaq pisarumaarpoq.

Ombudsmandip misissuineri oqartussaasunut, imaanngitsoq inunnut ataasiakkaanut, aallaavitut sammitinneqartarput.

Taamaattorli ombudsmandi, tamanna qaqutiguinnaq pisumik pisariaqarsorineqassagualuarpat, inuit, tamatumani aamma Naalakkersuisunut ilaasortat, atorfimminnik ingerlatsinerat pillugu eqqartuussisunut suliassanngortinnissaat pillugu inassuteqaateqarsinnaatitaavoq, matumani tak. inatsisissatut siunnersuummi § 7-mut aamma § 20-mut nassuiaatit.

Naalakkersuisunut ilaasortat akisussaassuseqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu Naalakkersuisunut ilaasortap eqqartuussisunut suliassanngortinneqarnissaanik inassuteqaateqarneq § 23 tunngavigalugu Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqartassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

§ 24-mut

Aalajangersagaq taanna taamaallaat ombudsmandip oqaaseqaataa pissutigalugu inuit ataasiakkaat akornanni aaqqiagiinngissutit pillugit eqqartuussivitsigut, soorlu ombudsmandip oqaaseqaataa atuutsinneqannginnissaa siunertaralugu imaluunniit ombudsmandip suliamik misissuiffiginninnermik aallartitseqqullugu peqquneqarnissaa siunertaralugu, suliassiissutini atuuppoq.

Ombudsmandimik inuinnartut eqqartuussivitsigut suliassanngortitsinerit tamatuma avataaniipput.

Aalajangersagaq sulianik ombudsmandip sularisimasaanik eqqartuussiviit tamatuma kingorna suliaqarnerannut tunnganngilaq.

“-sinnaavoq”-mik atuinikkut aalajangersakkamit erserpoq eqqartuussiviit ombudsmandip itigartitseqqusissutaata malinnissaanut pisussaaffeqanngitsut.

Justitsministereqarfiup allakkani 8. marts 2001-imeersuni Inatsisartut nalunaarfigai aalajangersagaq taanna ministeriap oqaaseqaatissaqarfiginngikkaa.

Kapitali 4-mut - Aaqqissuussaanermut tunngasut

§ 25-mut

Imm. 1-mut

Ombudsmandip akissarsiamigut inissisimanera aalajangersakkami nalunaarneqarpoq, tamanalu malillugu ombudsmandi Inatsisartut pisortaattut akissarsiaqartinneqassalluni.

Ombudsmandi suli inummut tapilerneqarsinnaasussaassaaq. Inummut tapiliisoqassappat inummut tapit ombudsmandi isumaqatiginiareerlugu Inatsisartut Siulittaasoqarfiannit aalajangersarneqassapput.

Atorfininnermut soraarnermullu atatillugu akiliunneqarluni angalasinnaatitaaneq pillugu aalajangersagaq ombudsmanditut atorfiup immikkut ittuuneranik tunngaveqarpoq, ombudsmandillu sulilernermini soraarnerminilu Naalakkersuisunut ilaasortanit ajornerusumik inissinneqannginnissaa qulakkeerlugu.

Ombudsmandi ombudsmandeqarfimmi atorfilinnit pitsaannginnerusumik inisseqqunagu, tamatuma saniatigut tamatumunnga malittarisassat atuuttut malillugit ombudsmandi sulinerminut atatillugu inissaminik innersuunneqarnissaminik pisinnaatitaaffeqarpoq, kiisalu atorfinitsitaanermut soraarnermullu atatillugu angalanermi aamma nuunnermi ajunngitsorsiassalerneqassaaq.

Tamatuma pissuseqataanik malittarisassatut siunnersuutigineqartoq taanna sulisussarsiniarneq aamma ombudsmandimut inuttut piumasaqaatit annertuut piumasaqaatigineqartut isiginiarlugit aamma naleqquttuussaaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami oqaaseqatigiit siulliit malitsigivaat ombudsmandi malittarisassat Naalakkersuisunut atuuttut assigalugit soraarnerussutisiaqartinneqassammat. Soraarnerussutisiassat tunniunneqartarnerat pillugu malittarisassat Inatsisartunut Naalakkersuisunulu il. il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il. il. pillugit inatsisartut inatsisaanni nr. 22, 18. december 2003-meersumi sukumiinerusumik aalajangersarneqarput.

Malittarisassat taakku malillugit ingerlaavartumik aningaasarsiat 10 %-inik tunniussisoqartassaaq peqatigitillugulu aningaasarsiat 5 %-iinik ilanngaassisoqartassalluni. Aningaasat ilanngaatigineqartartut tassaapput soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinermut nammineerluni akileeqataassutit.

Aalajangersakkami oqaaseqatigiit aappaanni erseqqissarneqarpoq soraarnerussutisiaqalernissamut suliffeqarfiup akileeqataassutai nammineerlu akileeqataassutit ombudsmandip aningaasarsiai, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat naapertorlugu inummut tapiutaasinnaasut ilanngulugit, tunngavigalugit naatsorsorneqartassasut.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap malitsigivaa ombudsmandi ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaammat, malittarisassat Naalakkersuisunut ilaasortanut atuuttut assigalugit katersorneqarsimasunik. Ombudsmandi pillugu inatsisini 2009-meersumi 2017-imeersumilu pissutsit aamma taamaassimapput. Ombudsmandiujunnaarnersiutit tunniunneqassapput apeqqutaatinnagu ombudsmandi siumut ilisimatitsissutaanngitsumik imaluunniit tamatuminnga nammineq qinnuteqarnermigut tunuartariaqarsimanersoq, taamaattoq aalajangersakkami oqaaseqatigiit pingajui takukkit.

Aalajangersakkami oqaaseqatigiit aappaanni erseqqissarneqarpoq ombudsmandiujunnaarnersiutit naatsorsorneqassammata ombudsmandip aningaasarsiai tunngavigalugit, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat malillugu inummut tapiutaasinnaasut ilanngulugit. Taamaalilluni erseqqissarneqarpoq ombudsmandiujunnaarnersiutit Naalakkersuisunut ilaasortat aningaasarsiaat tunngavigalugit naatsorsorneqassanngimmata.

Aalajangersakkami oqaaseqatigiit pingajuanni nutaajusumi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi qaammatip 70-inik ukioqalerfimmi naaneraniit ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaanngitsaq. Aalajangersakkamut tunngaviusut, pinngitsoorani soraarsinneqarfissatut ukioritat pillugit § 4, imm. 2-mut ataqatigiissillugit isigineqartussat, eqqarsaatigalugit nalinginnaasunik nassuiaatini immikkoortoq 2.1.5. innersuussutigineqarpoq.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkamit naqissuserneqarpoq ombudsmandip soraarnerani toqukkulluunniit qima-gunnerani qanoq aningaasarsisitsisoqassanersoq.

Aalajangersakkap ilaatigut malitsigiva ombudsmandi soraarnerminiit qaammatit pingajussaata naanerata tungaanut aningaasarsiaqaannassasoq (taamaattoqarsimappat inummut tapi ilan-gullugu), ombudsmandi ilimasaarutitaqanngitsumik soraassagaluarp. Piffissaq tamanna imm. 3 malillugu ombudsmandip ombudsmandiujunnaarneriutaanik naatsorsuinermini imm. 3 malillugu ilaatinneqarpoq.

§ 26-mut

Aalajangersakkap erseqqissarpaa ombudsmandip allaffissornikkut aqutsinera ombudsmandi-mullu aningaasaliissutigineqartut Inatsisartut iluminni ingerlatsinerisa iluanni susassaqrarfiusut, taamaallutillu Naalakkersuisunit susassaqrarfigineqaratik. Tamanna Ombudsmandip suliaassa-minik ingerlatsinermini qulangersimaneqannginneranut tunngaviusumik pingaarutilittut isigi-neqartariaqarpoq.

Imm. 1-mut

Ombudsmandi sulisumi atorfinitsinnissaannut nammineerluni sulii oqartussaasuvoq.

Imm. 2-mut 3-mullu

Aalajangersakkani suliaassaqrarfiimi nalinginnaasumik suleriaasiusoq allaaserineqarpoq.

Imm. 4-mut

Ombudsmandip naatsorsuuserinera Inatsisartut Siulittaasoqrarfiannit piginnaatitsissut tunnga-vigalugu siusinnerusukkut pisarsimavoq, ombudsmandilli naatsorsuuserinerminut aningaasa-qarnermillu ingerlatsinerminut akisussaaffik nammineq massakkut tigummivaa.

Imm. 5-mut

Aalajangersakkap siunertaraa oqartussat ombudsmandip nakkutigisaasa ombudsmandimut peq-qussuteqarnissaminnut inatsiseqartitsinikkut piginnaatitaannginnerisa qularnaarneqarnissaa. Tamanna ombudsmandip qulangersimaneqanngitsutut inissisimanerata piviusumik imaqarnis-saanut piumasaqaataavoq pingaarutilik.

Kalaallit Nunaannili Ombudsmandeqarfiimut sulisutigut aningaasatigullu atugassaritinneqar-tut killeqarneranut pissutigalugu ilaannikkooriarluni aqqissuussaannikkut suliaassat ilaasa allaf-fissornikkut oqartussanut allanut imissutiginnissaat ombudsmandimut pisariaqartarsimavoq.

Ombudsmandip akissarsialerineri ombudsmanip aamma Aningaasaqarnermik Sulisoqarner-millu Aqutsisoqarfiup akornanni isumaqatigiissut malillugu Aningaasaqarnermut Naalakker-

suisoqarfimmi Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfimmit ullumikkut isumagineqartoq pineqarpoq.

Pineqartoq aammattaaq tassaavoq sulisunut inissianik ombudsmandip sulisuminut atugassiisutigisartagaanik innersuussisarneq aqutsinerlu.

Inatsisartut Allattoqarfiata aamma Ineqarnermut Naalakkersuisoqarfiup Inatsisartuni aamma Ombudsmandeqarfimmi sulisunut inissianik innersuussisarneq pillugu isumaqatigiissut, inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu isumaqatigiissutigisimavaat.

Ombudsmandip naatsorsuuserisoqarfia piffissat ilaanni, pingaartumik atorfiit ilaasa inuttaqannginnerisa nalaanni, ombudsmandimut aalajangersimasumik isumaqatigiissutit tunngavigalugit Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfimmit aammattaaq isumagineqartarsimavoq.

Suliassanik oqartussaasunut ombudsmandip nakkutigisaanut taamatut isumagisassanngortitsisarneq pisuni arlalinni aqutsinermi oqartussaasut taakku ombudsmandimut taassumalu sulisunut ilumut peqqusissuteqarsinnaanerannik nalornissutiginnilersitsisarsimavoq.

Malittarisassanit aalajangersarneqarpoq, suliassat ombudsmandeqarfiup aaqqissuussaananeranut tunngasut oqartussaasunut il.il. ombudsmandip nakkutigisaanut isumagisassanngortinneqartarnissaat ombudsmandip suli pisariaqartutut isigippagu tamatumunnga inatsisitigut tunngavigisaq tassaassasoq, inuit ataasiakkaat akornanni isumaqatigiissutit tunngavigalugit isumaqatigiissut, tassanilu ombudsmandip aamma oqartussaasup pineqartup piginnaatitaaffii pisussaaffiilu aalajangersarneqassasut.

Aalajangersakkap taassuma malitsigaa suliassaqaarfinni isumaqatigiissutitigut aalajangersaavigineqareersimanngitsuni isumaqatigiissuteqartoqarnissaq.

§ 27-mut

Suliassamik isumaginnittussanngortitsisinnaatitaaneq pisunut, assersuutigalugu ombudsmandip napparsimaneq, sulinngiffeqarneq, aallarsimaneq pissutigalugu allamilluunniit pissuteqarluni suliaminik isumaginnissinnaajunnaarallarnernanut tunngavoq. Atorfeqarfimmi sulisut amerlassusiisa killeqarnerat pissutigalugu aamma ombudsmandip nammineerluni suliffiup iluani allaffissornermik aaqqissuussisinnaatitaanerannik, aammattaaq tak. § 26, suliassamik isumaginnittussanngortitsinerup annertussusissaanik tamatumanilu atugassarititaasunik sukumiinerusunik aalajangersaanissaq ombudsmandimit oqartussaaffigineqarpoq.

Suliassamik isumaginnittussanngortitsisinnaatitaaneq suliassat piareersarneqarnerannut taamatullu oqaaseqaammik inaarlugu suliarisamik tunniussinnermut kiisalu § 26 tunngavigalugu piginnaatitaanernik suliarinninnermut atuuppoq.

§ 28-mut

Imm. 1-mut

Ombudsmandi taamatullu ombudsmandip sulisui pinerluttulerineq pillugu inatsisip nipangius-sisussaataitaaneq pillugu aalajangersagartaanik malinnittussaatinneqarput, matumani takuuk pinerluttulerineq pillugu inatsimmi atuuttumi § 50.

Ombudsmandi tamatuma pissuseqataanik paasissutissanik allanut isertuussassanik tamanut ingerlatitseqqissinnaanngilaq. Taamaattumik suliat ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarutaatigut tamanut saqqummiunneqartuni pineqartut kinaassusersineqarsinnaajunnaarlugit ilanngunneqartarput.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap siunertaraa, ombudsmandip suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi pineqartunut ilaatinneqanngitsup allaffissornikkut aqutsinnermi oqartussat suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27, imm. 3-mi nipangiussisimaqqusisinaanerisa pissuseqataanik oqartussaasunut, suliffeqarfinnut inunnullu ombudsmandimut isumaqatigiissuteqarnikkut ombudsmandeqarfinmi suliassanik kiffartuussillutik sulisunut nipangiussisimaqqusinissamut periarfissaqarnissaata qulakkeerneqarnissaa. Aalajangersakkap taassuma assersuutigalugu suliffeqarfinnut eqqiaanermik ingerlataqartunut, qarasaasialerinnermik suliaqartunut ingerlatsinnermilu oqartussaasunut ombudsmandip isumaqatigiissuteqarfigisaanut atorneqartarnissaa eqqarsaatigineqarsinnaavoq, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 26, imm. 5.

Imm. 2-p paasissutissanut pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27, imm. 1-mi pineqartut assinginut atorneqartarnissaa tunngaviuvoq.

§ 29-mut

Taaguutip ombudsmandip atorfinni, suliffeqarfinni il.il., inatsisikkut Inatsisartunit akuersissutigineqarsimasuinnarni atorneqarnissaa aalajangersakkap qulakkeerpaa.

Aalajangersakkap Qallunaat Nunaanni ombudsmandi pillugu inatsimmi § 30-mut naapertuuttup nassataaraa suliffeqarfiit, suliffiit, peqatigiiffiit il.il. Kalaallit Nunaanniittut inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu pilersinneqarsimasut, taamatullu Kalaallit Nunaanni kommunit inatsisikkut tunngavissaqaratik nakkutilliivittut oqartussaaffimmik taamatut taaguutilimmik pilersitsisinnaatitaanngitsut.

Taaguut naalagaaffimmi oqartussaasut taaguummik "Rigsombudsmand"-imik atuinerannut kil-lilersuineramik nassataqanngilaq.

Kapitali 5-imut – atuutilersinneqarnera il.il.

§ 30-mut

Imm. 1-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inatsit 1. juli 2026-mi atuutilissasoq.

Imm. 2-mut

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 1. juni 2017-imeersoq tamatu-munnga peqatigitillugu atuukkunnaarsinneqarpoq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi ikaarsaariarneq pillugu aalajangersakkami ersersinneqarpoq naammagittaalliuutit i-natsisip matuma atuutilersinneqannginnerani ombudsmandimut tunniunneqartut ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi aalajangersakkat tunngavigalugit suliarineqartassasut.